

Pensioenfonds Capgemini – Risicobereidheidsonderzoek

AZL

april/mei 2021

Contact: Sanne de Graaf

T: 050-3657675

E: sannedegraaf@kiononderzoek.nl

Groningen / Haarlem

W: www.kiononderzoek.nl

twitter.com/kiononderzoek

facebook.com/kiononderzoek

linkedin.com/company/230008

- **Doel:** inzicht verschaffen in de houding van de deelnemers van Pensioenfonds Capgemini ten aanzien van risicobereidheid, maatschappelijk verantwoord beleggen en communicatie door het fonds
- **Doelgroep:** deelnemers van Pensioenfonds Capgemini; werknemers, ex-werknemers en gepensioneerden
- **Methode:** online onderzoek met uitnodiging per e-mail, deel van de gepensioneerden per post
- **Veldwerkperiode:** 12 april t/m 10 mei 2021
- **Behaald responspercentage:** 28%
- **Netto steekproef:** 1918 volledige vragenlijsten
- **Maximale afwijking:** bij een betrouwbaarheid van 95% zal de steekproefuitkomst maximaal 2,1% afwijken van de werkelijke situatie (als alle deelnemers van Pensioenfonds Capgemini ondervraagd zouden zijn)
- **Weging:** er heeft weging naar pensioenstatus plaatsgevonden om een vergelijkbare verdeling t.o.v. de meting uit 2017 te realiseren. In deze verdeling zijn gepensioneerden oververtegenwoordigd en werknemers ondervertegenwoordigd t.o.v. de werkelijke verdeling.
- **Rapportage:** waar mogelijk is er gekeken naar verschillen tussen doelgroepen (gewezen, actief en gepensioneerd). Voor de doelgroepen 'gewezen' en 'actief' wordt er gekeken naar verschillen tussen de leeftijdsgroepen (jonger dan 35 jaar, 35 tot 55 jaar, 55 jaar en ouder). Daarnaast is er gekeken naar verschillen in uitkomsten tussen de meting die heeft plaatsgevonden in 2017 en in 2021. De in het rapport genoemde verschillen zijn significant en gemarkeerd met gekleurde kaders.

Uitkomst is significant lager

Uitkomst is significant hoger

Lid van

EXPERTISE CENTER VOOR MARKETING-INSIGHTS, ONDERZOEK & ANALYTICS

Pensioenfonds Capgemini:

Een meerderheid van de actieven, gewezen deelnemers en gepensioneerden van Pensioenfonds Capgemini hebben een neutraal beeld van het fonds (57%). Een derde heeft een (zeer) positief beeld. Gaat het om de imagokenmerken 'betrouwbaar', 'verantwoordelijk', 'integer' en 'zelfstandig' dan vinden deelnemers deze vaker (heel) goed passend, dan (helemaal) niet passend. Ongeveer een derde geeft aan hier neutraal tegenover te staan. Gepensioneerden hebben vaker een (zeer) positief beeld en vinden de kenmerken vaker (zeer) goed passen. Vergeleken met 2017 geeft men nu iets vaker aan een (zeer) positief beeld van het pensioenfonds te hebben en minder vaak een (zeer) negatief beeld. Met betrekking tot de kenmerken wordt alleen 'betrouwbaar' in de 1-meting vaker (zeer) passend gevonden.

Over het gevoel betrokken te zijn bij het fonds bestaat verdeeldheid; de groep die zich (helemaal) niet betrokken voelt is even groot als de groep die zich (zeker) wél betrokken voelt. Daarnaast is men ook verdeeld over het gevoel vertegenwoordigd te zijn binnen het bestuur; het deel dat het er (volledig) mee eens is is ongeveer even groot als het deel dat neutraal of weet niet heeft geantwoord. Wel overheerst het gevoel dat Pensioenfonds Capgemini het vertrouwen waard is en opkomt voor de belangen. Gepensioneerden zijn het met de stellingen vaker (volledig) mee eens dan de andere groepen. Gaat het specifiek om het betrokken gevoel bij het fonds, dan geven deelnemers in de 1-meting iets minder vaak aan het hier (helemaal) mee eens te zijn.

Communicatie Pensioenfonds Capgemini:

De communicatie in totaliteit wordt gewaardeerd met een rapportcijfer 6,7. Wanneer wordt gekeken naar verschillende aspecten blijkt dat 40-50% (zeer) tevreden is over de frequentie, hoeveelheid en volledigheid. Over de persoonlijke relevantie van de communicatie is iets meer dan een derde (zeer) tevreden. De verschillende beoordeelde communicatiemiddelen worden gewaardeerd met een 7,0, de deelnemersbijeenkomst zelfs met een 7,3. De nieuwsbrief en website zijn de meest gebruikte communicatiemiddelen. Wel is de frequentie van het gebruik van deze middelen afgenomen. Een zevende heeft weleens telefonisch contact gehad met het pensioenfonds. Minimaal de helft die in het afgelopen half jaar contact heeft gehad, is (zeer) tevreden over de verschillende aspecten van dit contact. Iets meer dan de helft vindt dat Pensioenfonds Capgemini op een goede en (ook) op een begrijpelijke manier communiceert. Toch geeft ruim een kwart aan informatie vanuit Pensioenfonds Capgemini te missen. Dit betreffen veelal uiteenlopende zaken. Het zijn vaker actieven die informatie missen.

Er bestaat onder de deelnemers veel interesse voor de materie rondom pensioenen, acht op de tien zeggen hier enigszins van op de hoogte te zijn. Daarentegen is er een minderheid die beleggingsactiviteiten van het pensioenfonds volgt of het beleggingsbeleid heeft gelezen. Zowel de groep die zegt op de hoogte te zijn van de materie rondom pensioenen als de groep die zegt het beleggingsbeleid te hebben gelezen is ten opzichte van de 0-meting afgenomen.

Gaf in de 0-meting een meerderheid aan te weten waar zij terecht kunnen voor informatie over het pensioen, in de 1-meting is dit omgedraaid. Nu geven meer mensen aan niet te weten waar zij terecht kunnen. Dit zijn vaker gewezen deelnemers dan gepensioneerden. Ook naarmate de leeftijd onder gewezen en actieve deelnemers toeneemt, stijgt het percentage dat zegt te weten waar ze terecht kunnen voor informatie. Er bestaat een voorkeur voor het actief aanbieden van informatie door Pensioenfonds Capgemini ten opzichte van het zelf opzoeken van informatie. Deze behoefte neemt toe naarmate de leeftijd stijgt en is onder gepensioneerden en actieven sterker dan onder gewezen deelnemers. Als het gaat om bestaande pensioenregelingen, dan is er vooral behoefte aan gedetailleerde informatie. Informatie over het aanvullen van pensioenen, het beleid met betrekking tot beleggingsrisico's en maatschappelijk verantwoord beleggen ontvangt men het liefst in hoofdlijnen.

Lifecycle en pensioenkapitaal beleggen:

Van de gewezen en actieve deelnemers heeft meer dan de helft in enige mate bewust gekozen voor een bepaalde lifecycle. 55-plussers geven vaker aan in enige mate bewust voor hun lifecycle te hebben gekozen, is men jonger dan 55 jaar, dan is dit vaker niet bewust gedaan. Ruim vier op de tien vinden dat er voldoende opties zijn om zelf een lifecycle te kunnen kiezen, een even grote groep geeft aan dit niet te weten. Is men jonger dan 55 jaar, dan geeft men vaker aan niet te weten of er voldoende opties zijn; is men 55 jaar of ouder dan vindt een ruime meerderheid dat er voldoende opties zijn.

Pensioneren

Voor drie op de tien gepensioneerden geldt dat het bij Pensioenfonds Capgemini opgebouwde pensioen hun belangrijkste inkomensbron is; voor twee derde is dit niet het geval. Onder gewezen en actieve deelnemers geven vier op de tien aan dat hun Capgemini pensioen de belangrijkste bron van inkomen zal zijn op het moment dat zij de pensioengerechtigde leeftijd bereiken en een even grote groep zegt dat dit niet zo is. Een achtste zegt niet te weten of hun Capgemini pensioen het belangrijkste inkomen zal zijn. Vier op de tien actieven en gewezen deelnemers weten niet wat de hoogte van het door hun opgebouwde pensioenkapitaal zal zijn bij pensioneren, zij hebben dit niet berekend. Dit betreft vooral degenen jonger dan 35 jaar en vaker actieven dan gewezen deelnemers. Niet alleen is het percentage dat zegt niet te weten of hun Capgemini pensioen het belangrijkste inkomen zal zijn hoger dan in de 0-meting, ook geeft men nu vaker aan niet te weten wat de hoogte zal zijn omdat men het niet heeft laten berekenen. Vier op de tien actieven en gewezen deelnemers hebben weleens zelf de hoogte van hun pensioen berekend en twee op de tien hebben dit (ook) door iemand anders laten doen. Wanneer men zelf de hoogte van het pensioen heeft berekend is dit veruit het vaakst gedaan via mijnpensioenoverzicht.nl.

De grootste groep van de actieven en gewezen deelnemers denkt dat ze 60%-80% van hun netto inkomen ontvangen wanneer zij met pensioen gaan, nog eens een vijfde denkt dat het 60% of minder zal bedragen. Ruim vier op de tien denken dat hun inkomen bij pensionering (ruim) voldoende zal zijn, maar daarnaast verwacht een even grote groep dat dit te weinig zal zijn. Als blijkt dat het pensioen lager uitvalt, zou een derde dit accepteren, een nagenoeg even grote groep zou extra sparen. Naarmate de leeftijd onder gewezen deelnemers en actieven toeneemt, zegt men vaker een tegenvallend pensioen te zullen accepteren. Een meerderheid van de gepensioneerden heeft in het verleden maatregelen genomen om hun inkomen na pensioneren te verbeteren, ongeveer de helft van de gewezen en actieve deelnemers is (ook) van plan dergelijke maatregelen binnen 12 maanden te nemen (zoals bijv. sparen, beleggen of extra aflossen op de hypotheek).

Risico's en maatschappelijk verantwoord beleggen

Wanneer er tekorten zouden ontstaan door een tegenvallende dekkingsgraad, vindt bijna de helft dat deze lasten gelijk moeten worden gedragen; iedereen levert evenveel in. Ruim een kwart vindt dat gepensioneerden in een dergelijke situatie iets minder hoeven in te leveren dan werkenden en een tiende vindt dat gepensioneerden helemaal niets hoeven in te leveren. Dit wordt logischerwijs vooral gezegd door gepensioneerden zelf. In geval van een overschot vindt een meerderheid (ook) dat er gezamenlijk gedeeld moet worden en dat iedereen evenveel moet krijgen.

Ruim vier op de tien denken dat zij (veel) meer risico nemen dan hun omgeving als het gaat om hun pensioen; ruim drie op de tien zeggen juist (veel) voorzichtiger te zijn. Vergeleken met de 0-meting zegt nu een grotere groep meer risico te nemen dan hun omgeving. Naarmate de pensioengerechtigde leeftijd in zicht komt, zijn actieve en gewezen deelnemers minder vaak bereid risico's te nemen. 55+'ers kiezen vaker voor volledige zekerheid. Gewezen deelnemers nemen vaker (veel) meer risico dan anderen, zo zeggen zijzelf. Zij zijn dan ook degenen die vaker aangeven te zullen kiezen voor 'geen zekerheid/grootste kans op verhoging pensioen', terwijl actieven vaker gaan voor volledige zekerheid. Ongeveer een kwart geeft aan voor een variabel pensioen te kiezen of te hebben gekozen, vier op de tien overwegen of hebben een vast pensioen. De groep die (nog) niet weet wat zij kiezen of hebben gekozen is het hoogst onder actieven en onder actieven en gewezen deelnemers jonger dan 35 jaar. Ruim vier op de tien deelnemers die een variabel pensioen hebben gekozen of overwegen, geven aan dat het pensioen na de pensioendatum met meer risico belegd mag worden dan voor deze datum. Dit zijn vaker gepensioneerden en actieven en gewezen deelnemers van 55 jaar of ouder. Gaat de voorkeur uit naar een variabel pensioen, of heeft men dit reeds gekozen, dan geniet het dempen van het variabele pensioen onder een meerderheid de voorkeur. Dit is vaker het geval wanneer men 55 jaar of ouder is.

Met betrekking tot maatschappelijk verantwoord beleggen vindt een meerderheid dat het pensioenfonds geen voorloper hoeft te zijn, maar dat het fonds wel het beleid en standaarden van toonaangevende instellingen moet volgen. Op de vraag wat belangrijker is; maatschappelijk verantwoord beleggen of rendement, is men verdeeld. Drie op de tien vinden beiden even belangrijk, 37% vindt maatschappelijk verantwoord beleggen (iets) belangrijker en 32% vindt rendement (iets) belangrijker. In de 0-meting was het percentage dat rendement (veel) belangrijker vond hoger, nu wordt vaker gezegd maatschappelijk verantwoord beleggen belangrijker te vinden.

Ruim zes op de tien vinden het (zeer) belangrijk dat het fonds pensioengeld maatschappelijk verantwoord belegt en ruim de helft vindt (ook) dat het pensioenfonds meer moet beleggen in bedrijven die bovengemiddeld scoren op duurzaamheid en maatschappelijke verantwoordelijkheid. In de 1-meting is het percentage dat zegt het (zeer) belangrijk te vinden dat pensioengeld maatschappelijk verantwoord wordt belegd, toegenomen.

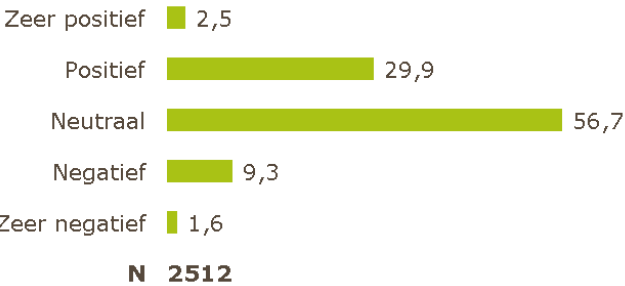
Pensioenfonds Capgemini algemeen

Beeld van Pensioenfonds Capgemini

Een derde (zeer) positief over Pensioenfonds; gepensioneerden vaker (zeer) positief

Welk beeld hebt u van Pensioenfonds Capgemini?

Naar status

	Actief	Gewezen	Gepensioneerd
Zeer positief	2,4	1,6	4,9
Positief	32,4	20,2	42,5
Neutraal	57,3	62,1	43,7
Negatief	7,3	12,6	8,3
Zeer negatief	0,5	3,5	0,7
N	914	1186	412

Naar leeftijd (gewezen en actief)

	<35	35-55	55+
Zeer positief	2,0	2,2	1,9
Positief	29,1	23,8	30,8
Neutraal	61,4	60,4	56,8
Negatief	5,8	11,3	9,2
Zeer negatief	1,6	2,3	1,1
N	339	996	765

Naar meting

	0-meting (2017)	1-meting (2021)
Zeer positief	1,6	2,5
Positief	26,6	29,9
Neutraal	57,7	56,7
Negatief	11,6	9,3
Zeer negatief	2,5	1,6
N	1479	2512

Conclusies:

- Een meerderheid heeft een neutraal beeld van het pensioenfonds (57%).
- Een derde is (zeer) positief (32%).
- Een tiende is (zeer) negatief over het pensioenfonds (11%).
- Gepensioneerden zijn vaker (zeer) positief over het pensioenfonds (47%) en gewezen deelnemers juist minder vaak (22%). Zij zijn vaker (zeer) negatief (16% vs. 8% gepensioneerden en actieven).
- 35-plussers zijn vaker (zeer) negatief (12% vs. 7%). Echter zegt de groep 55-plussers ook vaker dan 35 tot 55 jarigen een positief beeld te hebben van het fonds (31% vs. 24%).
- In de 1-meting geeft men vaker aan een (zeer) positief beeld van het fonds te hebben (32% vs. 28%) en minder vaak een (zeer) negatief beeld (11% vs. 14%).

Hierna volgen enkele kenmerken. In hoeverre vindt u ze passen bij Pensioenfonds Capgemini?

 Past helemaal niet Past niet Neutraal Past goed Past heel goed Weet niet/geen mening

						N	
Betrouwbaar	0,7	4,2	31,3	35,1	10,1	18,6	2299
Verantwoordelijk	0,8	3,5	32,0	33,8	10,4	19,4	2299
Integer	0,4	2,0	30,9	33,9	11,6	21,1	2299
Zelfstandig	0,6	3,6	32,4	30,8	10,0	22,6	2299

Naar status
% 'past goed' + 'past heel goed'

	Actief	Gewezen	Gepensioneerd
Betrouwbaar	48,6	34,7	56,7
Verantwoordelijk	47,6	34,8	53,4
Integer	49,0	37,0	53,1
Zelfstandig	42,4	35,5	47,1
N	823	1079	397

Naar leeftijd (gewezen en actief)
% 'past goed' + 'past heel goed'

	<35	35-55	55+
	39,8	41,0	46,3
	39,9	38,7	47,7
	34,7	42,1	50,5
	36,8	39,7	40,6
	280	902	720

Naar meting
% 'past goed' + 'past heel goed'

	0-meting	1-meting
	40,5	45,2
	41,9	44,2
	45,4	45,6
	39,7	40,8
	1399	2299

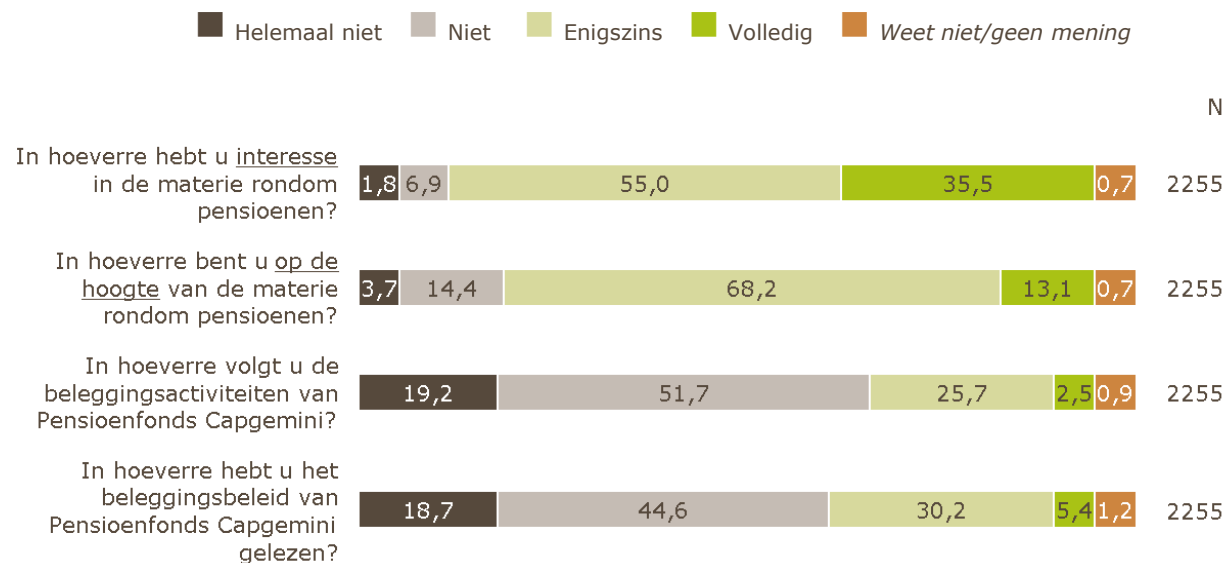
Conclusies:

- Voor alle kenmerken geldt dat circa vier op de tien aangeven deze goed of heel goed te vinden passen.
- Integer (46%) en betrouwbaar (45%) zijn de kenmerken die het vaakst passend worden genoemd. Op de voet gevolgd door verantwoordelijk (44%) en zelfstandig (41%).
- Voor alle kenmerken geldt dat gepensioneerden deze vaker (heel) passend vinden en gewezen deelnemers minder vaak.
- Actieve en gewezen deelnemers van 55 jaar en ouder vinden betrouwbaar, verantwoordelijk en integer vaker passen bij het fonds. Onder de 35 jaar vindt men integer juist minder vaak passen. Deelnemers tussen 35 en 55 jaar vinden verantwoordelijk minder vaak passen.
- In de meting van 2021 vindt men betrouwbaar vaker passend dan in 2017 (45% vs. 41%).

Interesse in materie rondom pensioen

Interesse rondom pensioenen is groot

Hieronder staan enkele stellingen over diverse onderwerpen t.a.v. Pensioenfonds Capgemini.
Geef aan welk antwoord op u van toepassing is.

Conclusies:

- Ruim negen op de tien geven aan ten minste enigszins interesse te hebben in de materie rondom pensioenen (91%). Ruim een derde geeft aan dat dit volledig voor ze geldt (36%).
- Ruim acht op de tien geven aan ten minste enigszins op de hoogte te zijn van de materie rondom pensioenen (81%). 13% zegt dat dit volledig voor ze geldt.
- Circa een kwart geeft aan de beleggingsactiviteiten van het pensioenfonds (enigszins) te volgen (28%) en een derde heeft het beleggingsbeleid in enige mate gelezen (36%). Slechts 5% heeft dit volledig gelezen.

Interesse in materie rondom pensioen (2)

Naarmate de leeftijd stijgt, neemt de interesse en kennis van de materie rondom pensioenen toe

Hieronder staan enkele stellingen over diverse onderwerpen t.a.v. Pensioenfonds Capgemini.
Geef aan welk antwoord op u van toepassing is.

Naar status
% 'helemaal niet' + 'niet'

Naar status
% 'enigszins' + 'volledig'

	Actief	Gewezen	Gepensioneerd	Actief	Gewezen	Gepensioneerd
In hoeverre hebt u <u>interesse</u> in de materie rondom pensioenen?	7,4	11,3	7,3	92,1	87,4	92,4
In hoeverre bent u <u>op de hoogte</u> van de materie rondom pensioenen?	24,0	15,5	7,1	75,5	83,5	92,4
In hoeverre volgt u de beleggingsactiviteiten van Pensioenfonds Capgemini?	71,7	74,5	62,1	27,6	24,3	37,4
In hoeverre hebt u het beleggingsbeleid van Pensioenfonds Capgemini gelezen?	62,9	68,8	53,8	36	29,5	45,7
N	813	1046	396	813	1046	396

Naar leeftijd (gewezen en actief)
% 'helemaal niet' + 'niet'

Naar leeftijd (gewezen en actief)
% 'enigszins' + 'volledig'

	<35	35-55	55+	<35	35-55	55+
In hoeverre hebt u <u>interesse</u> in de materie rondom pensioenen?	12,5	10,8	5,3	85,8	88,7	93,9
In hoeverre bent u <u>op de hoogte</u> van de materie rondom pensioenen?	43,7	20,4	10,2	54,6	79	89,4
In hoeverre volgt u de beleggingsactiviteiten van Pensioenfonds Capgemini?	80,7	76,3	65,2	18,4	22,6	33,9
In hoeverre hebt u het beleggingsbeleid van Pensioenfonds Capgemini gelezen?	71,3	70,3	56,8	27,4	28,2	42,1
N	268	878	713	268	878	713

Naar meting
% 'helemaal niet' + 'niet'

Naar meting
% 'enigszins' + 'volledig'

	0-meting	1-meting
In hoeverre hebt u <u>interesse</u> in de materie rondom pensioenen?	7,9	8,7
In hoeverre bent u <u>op de hoogte</u> van de materie rondom pensioenen?	13,3	18,1
In hoeverre volgt u de beleggingsactiviteiten van Pensioenfonds Capgemini?	69,7	71,0
In hoeverre hebt u het beleggingsbeleid van Pensioenfonds Capgemini gelezen?	58,6	63,3
N	1381	2255

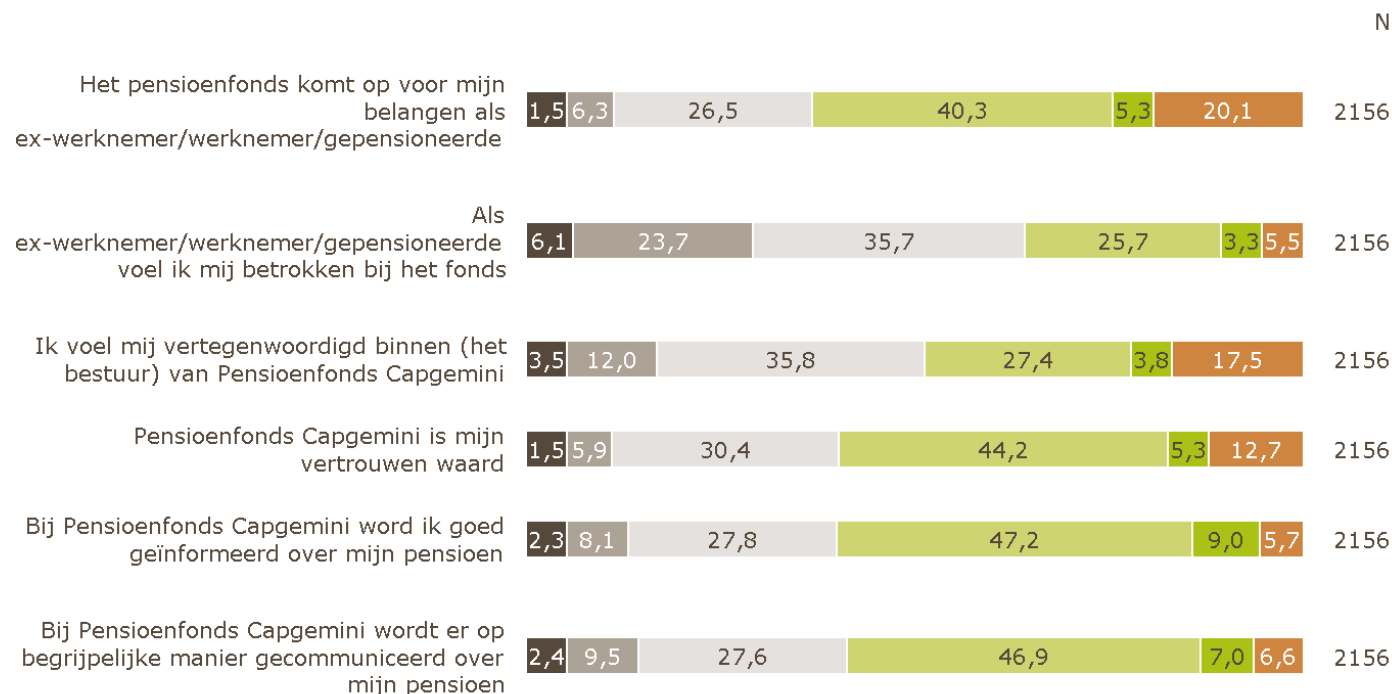
	0-meting	1-meting
In hoeverre hebt u <u>interesse</u> in de materie rondom pensioenen?	91,6	90,6
In hoeverre bent u <u>op de hoogte</u> van de materie rondom pensioenen?	86,2	81,2
In hoeverre volgt u de beleggingsactiviteiten van Pensioenfonds Capgemini?	29,8	28,2
In hoeverre hebt u het beleggingsbeleid van Pensioenfonds Capgemini gelezen?	40,4	35,5
N	1381	2255

Conclusies:

- Gepensioneerden zijn vaker in enige mate op de hoogte van de materie rondom pensioenen en hebben vaker het beleggingsbeleid (enigszins) gelezen.
- Actieven hebben vaker dan gewezen deelnemers (enigszins) interesse in de materie rondom pensioenen, maar zijn minder vaak (enigszins) op de hoogte van deze materie.
- Gewezen deelnemers hebben minder vaak (enige) interesse in pensioenen, volgen minder vaak de beleggingsactiviteiten en hebben minder vaak iets gelezen van het beleggingsbeleid.
- Naarmate actieve en gewezen deelnemers ouder zijn, hebben ze vaker (enige) interesse in de materie rondom pensioenen, zijn ze hier vaker van op de hoogte en volgen ze vaker de beleggingsactiviteiten. Ook leest de groep van 55 jaar en ouder vaker in enige mate het beleggingsbeleid dan deelnemers in de jongere leeftijdsgroepen.
- Vergeleken met de 0-meting is men in de 1-meting vaker (helemaal) niet op de hoogte van de materie rondom pensioenen en heeft men vaker het beleggingsbeleid (helemaal) niet gelezen.

Het Pensioenfonds bestaat uit vertegenwoordigers namens werknemers, ex-werknemers en gepensioneerden van Capgemini en wordt gecontroleerd door het verantwoordingsorgaan (bestaande uit vier vertegenwoordigers). In hoeverre bent u het eens met de volgende stellingen over Pensioenfonds Capgemini?

■ Helemaal niet mee eens ■ Niet mee eens ■ Niet mee eens/niet mee oneens ■ Mee eens ■ Volledig mee eens ■ Weet niet/geen mening

Conclusies:

- Ruim vier op de tien zijn het er (volledig) mee eens dat het pensioenfonds op komt voor hun belangen (46%). Een vijfde geeft aan dit niet te weten (20%).
- Ongeveer drie op de tien voelen zich betrokken bij het fonds (29%), voor een even grote groep is dit niet het geval (30%).
- Drie op de tien voelen zich vertegenwoordigd binnen het pensioenfonds (31%). 16% is het daar niet mee eens en 18% weet dit niet.
- Circa de helft geeft aan dat Pensioenfonds Capgemini hun vertrouwen waard is (50%), dat ze goed worden geïnformeerd over het pensioen (56%) en dat er op een begrijpelijke manier wordt gecommuniceerd (54%).

Mening over Pensioenfonds Capgemini (2)

Percentage dat zegt zich betrokken te voelen bij het fonds afgenomen

Het Pensioenfonds bestaat uit vertegenwoordigers namens werknemers, ex-werknemers en gepensioneerden van Capgemini en wordt gecontroleerd door het verantwoordingsorgaan (bestaande uit vier vertegenwoordigers). In hoeverre bent u het eens met de volgende stellingen over Pensioenfonds Capgemini?

Naar status

% 'mee eens' + 'volledig mee eens'

	Actief	Gewezen	Gepensioneerd
Het pensioenfonds komt op voor mijn belangen als ex-werknemer/werknemer/gepensioneerde	49,5	33,2	58,9
Als ex-werknemer/werknemer/gepensioneerde voel ik mij betrokken bij het fonds	27,0	23,0	45,8
Ik voel mij vertegenwoordigd binnen (het bestuur) van Pensioenfonds Capgemini	35,1	20,4	41,4
Pensioenfonds Capgemini is mijn vertrouwen waard	50,6	41,6	61,3
Bij Pensioenfonds Capgemini word ik goed geïnformeerd over mijn pensioen	51,2	54,5	72,5
Bij Pensioenfonds Capgemini wordt er op begrijpelijke manier gecommuniceerd over mijn pensioen	49,1	51,4	71,5
N	774	1000	382

Naar leeftijd (gewezen en actief)

% 'mee eens' + 'volledig mee eens'

	<35	35-55	55+
Het pensioenfonds komt op voor mijn belangen als ex-werknemer/werknemer/gepensioneerde	30,8	40,6	50,4
Als ex-werknemer/werknemer/gepensioneerde voel ik mij betrokken bij het fonds	17,4	22,7	31,8
Ik voel mij vertegenwoordigd binnen (het bestuur) van Pensioenfonds Capgemini	17,2	26,7	36,9
Pensioenfonds Capgemini is mijn vertrouwen waard	43,1	46,1	49,5
Bij Pensioenfonds Capgemini word ik goed geïnformeerd over mijn pensioen	37,1	54,5	56,9
Bij Pensioenfonds Capgemini wordt er op begrijpelijke manier gecommuniceerd over mijn pensioen	34,2	50,9	55,8
N	248	836	690

Naar meting

% 'mee eens' + 'volledig mee eens'

	0-meting	1-meting
Het pensioenfonds komt op voor mijn belangen als ex-werknemer/werknemer/gepensioneerde	43,3	45,6
Als ex-werknemer/werknemer/gepensioneerde voel ik mij betrokken bij het fonds	32,4	29,0
Ik voel mij vertegenwoordigd binnen (het bestuur) van Pensioenfonds Capgemini	33,5	31,2
Pensioenfonds Capgemini is mijn vertrouwen waard	47,2	49,5
Bij Pensioenfonds Capgemini word ik goed geïnformeerd over mijn pensioen	58,5	56,1
Bij Pensioenfonds Capgemini wordt er op begrijpelijke manier gecommuniceerd over mijn pensioen	54,0	53,9
N	1335	2156

Conclusies:

- Gepensioneerden zijn het vaker (volledig) eens dat het pensioenfonds opkomt voor hun belangen en dat zij zich betrokken voelen bij het fonds. Ook vinden zij vaker dat het pensioenfonds hun vertrouwen waard is en dat ze door het fonds goed en op een begrijpelijke manier geïnformeerd worden.
- Gewezen deelnemers zijn het met de meeste stellingen minder vaak eens. Actieven zijn het minder vaak eens dat er goed (51% vs. 61%) en begrijpelijk (49% vs. 58%) wordt gecommuniceerd. Zowel actieve als gewezen deelnemers geven minder vaak aan dat ze zich betrokken voelen bij het pensioenfonds.
- Naarmate de leeftijd toeneemt zijn gewezen en actieven het er vaker (volledig) mee eens dat het pensioenfonds opkomt voor hun belangen, ze zich betrokken voelen en goed vertegenwoordigd voelen. Actieven of gewezen deelnemers die jonger zijn dan 35 jaar zijn het minder vaak (volledig) eens met de stellingen dat zij goed geïnformeerd worden en er op een begrijpelijk manier met hen wordt gecommuniceerd.
- Vergeleken met de 0-meting is het percentage dat zegt zich als deelnemer betrokken te voelen bij het fonds, afgenomen (van 32% in 2017 naar 29% in 2021).

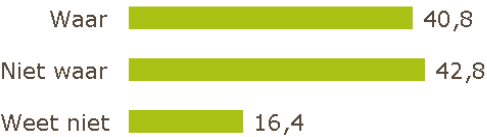
Capgemini pensioen als bron van inkomen

Voor gepensioneerden en gewezen deelnemers is het pensioen van Capgemini (in de toekomst) niet de belangrijkste bron van inkomen

Gewezen & actief:

In hoeverre is de volgende stelling voor u waar of niet waar?

“Mijn Capgemini pensioen wordt de belangrijkste bron van inkomen als ik mijn pensioengerechtigde leeftijd heb bereikt”

N 1662

Naar status			Naar leeftijd			Naar meting	
	Actief	Gewezen				0-meting	1-meting
Waar	57,5	16,9	<35	35-55	55+	41,5	40,8
Niet waar	22,4	72,0	32,4	39,4	45,7	46,2	42,8
Weet niet	20,1	11,2	27,3	44,3	47,1	12,4	16,4
N	731	931	40,3	16,3	7,2	1068	1662
			219	773	670		

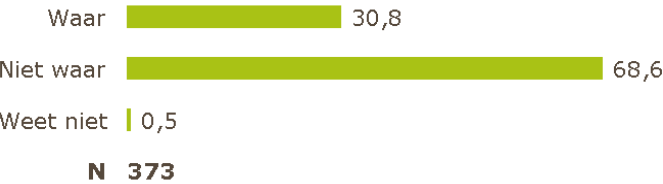
Conclusies:

- Vier op de tien actieve en gewezen deelnemers denken dat het Capgemini pensioen de belangrijkste bron van inkomen is na pensionering (41%). Een bijna even grote groep denkt dat dit niet het geval is (43%).
- Gewezen deelnemers geven vaker aan dat hun pensioen niet de belangrijkste bron van inkomen zal zijn, voor actieven is dit juist wel het geval.
- Onder 55-plussers is het percentage dat niet weet of hun Capgemini pensioen de belangrijkste inkomstenbron zal zijn het laagst.
- Het percentage van de actieven en gewezen deelnemers dat niet weet of hun pensioen de belangrijkste bron van inkomen zal zijn is toegenomen sinds de 0-meting (16% vs. 12%).
- Zeven op de tien gepensioneerden geven aan dat hun pensioen niet hun belangrijkste bron van inkomsten is (69%).

Gepensioneerd:

In hoeverre is de volgende stelling voor u waar of niet waar?

“Mijn Capgemini pensioen is de belangrijkste bron van inkomen nu ik de pensioengerechtigde leeftijd heb bereikt”

Naar meting

0-meting	1-meting
32,2	30,8
67,4	68,6
0,4	0,5
230	373

Communicatie Pensioenfonds Capgemini

Weet u waar u terecht kunt voor meer informatie over uw pensioen?

- Adviseur
- Algemene pensioenwebsite waar ik kan laten berekenen wat ik aan pensioen ga krijgen
- Afdeling HR
- Contactgegevens opzoeken in een van de mailings
- Diverse websites van CG pensioenfondsen, NN en de site van de overheid
- Mijnpensioenoverzicht.nl
- Website

Conclusies:

- Iets minder dan de helft geeft aan te weten waar ze terecht kunnen voor meer informatie over het pensioen (45%).
- De veel genoemde bronnen worden naast de grafiek vermeld.
- Gepensioneerden geven vaker dan gewezen deelnemers aan te weten waar ze terecht kunnen voor meer informatie over hun pensioen. Ook naarmate de leeftijd toeneemt onder gewezen en actieve deelnemers is dit percentage het hoogst.
- In vergelijking tot de 0-meting geeft men minder vaak aan te weten waar men terecht kan voor meer informatie.

Naar status

	Actief	Gewezen	Gepensioneerd
Ja, namelijk:	44,4	37,3	62,1
Nee, dat weet ik niet	55,6	62,7	37,9
N	700	872	367

Naar meting

	0-meting	1-meting
Ja, namelijk:	55,2	45,4
Nee, dat weet ik niet	44,8	54,6
N	1244	1939

Naar leeftijd (gewezen & actief)

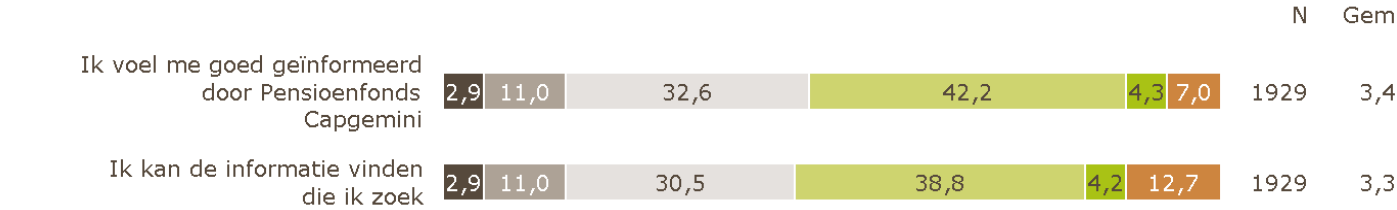
	<35	35-55	55+
Ja, namelijk:	27,9	38,5	49,9
Nee, dat weet ik niet	72,1	61,5	50,1
N	203	724	645

Toelichting:

Alle ingevoerde open antwoorden zijn terug te vinden in de online rapportage (vraag 31).

En in hoeverre bent u het met onderstaande stellingen eens?

■ Helemaal niet mee eens ■ Niet mee eens ■ Niet mee eens/niet mee oneens ■ Mee eens ■ Volledig mee eens ■ Weet niet/geen mening

Naar status
% 'mee eens' + 'volledig mee eens'

	Actief	Gewezen	Gepensioneerd
Ik voel me goed geïnformeerd door Pensioenfonds Capgemini	45,2	41,6	58,2
Ik kan de informatie vinden die ik zoek	42,2	35,7	57,4
N	697	868	364

Naar leeftijd (gewezen & actief)
% 'mee eens' + 'volledig mee eens'

	<35	35-55	55+
Ik voel me goed geïnformeerd door Pensioenfonds Capgemini	31,0	41,6	50,8
Ik kan de informatie vinden die ik zoek	32,2	38,2	43,8
N	202	719	644

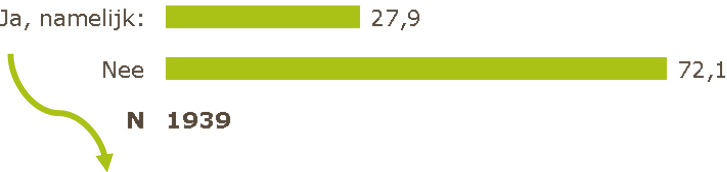
Naar meting
% 'mee eens' + 'volledig mee eens'

	0-meting	1-meting
Ik voel me goed geïnformeerd door Pensioenfonds Capgemini	51,5	46,5
Ik kan de informatie vinden die ik zoek	47,4	42,9
N	1239	1929

Conclusies:

- Iets minder dan de helft is het er (volledig) mee eens dat ze goed geïnformeerd worden door Pensioenfonds Capgemini (47%). Een achtste is het hier (helemaal) niet mee eens (14%).
- Vier op de tien geven aan de informatie die ze zoeken te kunnen vinden (43%), een achtste geeft aan dat dit niet het geval is (14%).
- Het zijn vaker gepensioneerden en minder vaak gewezen deelnemers die zich goed geïnformeerd voelen en die de informatie die ze zoeken kunnen vinden.
- Naarmate de leeftijd toeneemt, geven gewezen en actieve deelnemers vaker aan goed geïnformeerd te worden en gezochte informatie te kunnen vinden.
- Het percentage dat zegt zich goed geïnformeerd te voelen (47% vs. 52%) en de informatie die zij zoeken ook te kunnen vinden (43% vs. 47%), is lager vergeleken met resultaten uit de 0-meting.

Mist u bepaalde informatie vanuit Pensioenfonds Capgemini?*

“algemene informatie, zoals aantal deelnemers, gepensioneerden, gemiddeld rendement, bestuur.”

“Acties jegens Capgemini N.V. voor het dragen van verantwoordelijkheid m.b.t. pensioenuitkeringen en opbouw.”

“Hoe het pensioen nu belegd is en per belegging het rendement.”

“Meer actieve tips om te kunnen sturen. Er wordt nu (vrij gemakkelijk) vanuit gegaan dat medewerkers verstand hebben van beleggen. Ik wil ontzorgd worden.”

Naar status

	Actief	Gewezen	Gepensioneerd
Ja, namelijk:	34,0	25,2	17,2
Nee	66,0	74,8	82,8
N	700	872	367

Naar leeftijd (gewezen en actief)

	<35	35-55	55+
Ja, namelijk:	36,5	30,4	28,2
Nee	63,5	69,6	71,8
N	203	724	645

Naar meting

	0-meting	1-meting
Ja, namelijk:	24,0	27,9
Nee	76,0	72,1
N	1244	1939

Conclusies:

- Ruim een kwart geeft aan informatie te missen.
- Het percentage dat zegt informatie te missen is hoger onder actieven en wanneer men jonger is dan 35 jaar.
- Ook is er een lichte stijging zichtbaar in het percentage dat zegt informatie te missen wanneer er wordt gekeken naar de 0-meting.

Toelichting:

* Alle ingevoerde open antwoorden zijn terug te vinden in de online rapportage (vraag 32).

In hoeverre bent u tevreden over de communicatie van Pensioenfonds Capgemini in zijn algemeenheid?

■ Zeer ontevreden ■ Ontevreden ■ Neutraal ■ Tevreden ■ Zeer tevreden ■ Weet niet/geen mening

						N	Gem	
Begrijpelijkheid	0,8	5,9	33,8	46,0	5,5	8,1	1931	3,5
Volledigheid	1,0	5,2	38,7	39,9	3,6	11,5	1931	3,5
Persoonlijke relevantie	2,0	12,2	43,5	31,2	2,4	8,6	1931	3,2
De frequentie	1,3	7,5	39,4	40,0	3,3	8,5	1931	3,4
De hoeveelheid	1,3	5,7	41,7	39,5	3,2	8,6	1931	3,4

Naar status
% 'zeer tevreden' + 'tevreden'

	Actief	Gewezen	Gepensioneerd
Begrijpelijkheid	50,8	45,3	64,3
Volledigheid	43,9	37,6	53,0
Persoonlijke relevantie	34,0	27,7	42,9
De frequentie	42,9	38,3	53,3
De hoeveelheid	42,0	38,6	51,1
N	697	870	364

Naar leeftijd (gewezen en actief)
% 'zeer tevreden' + 'tevreden'

	<35	35-55	55+
Begrijpelijkheid	39,7	47,0	53,6
Volledigheid	33,1	40,7	45,1
Persoonlijke relevantie	26,0	30,4	34,6
De frequentie	34,3	41,0	43,5
De hoeveelheid	34,0	40,9	42,9
N	202	720	645

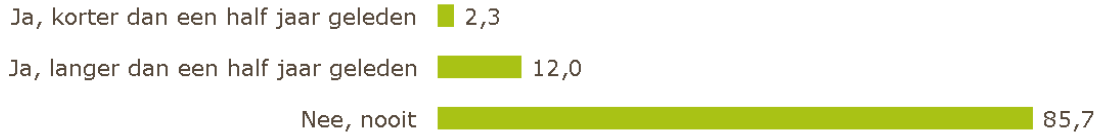
Naar meting
% 'zeer tevreden' + 'tevreden'

	0-meting	1-meting
Begrijpelijkheid	53,5	51,5
Volledigheid	47,1	43,6
Persoonlijke relevantie	37,6	33,6
De frequentie	46,5	43,3
De hoeveelheid	46,7	42,6
N	1242	1931

Conclusies:

- Over de begrijpelijkheid van de communicatie is de grootste groep (zeer) tevreden (52%) en ten aanzien van persoonlijke relevantie is de groep (zeer) tevreden het kleinst (34%).
- Voor volledigheid, frequentie en hoeveelheid geldt dat ruim vier op de tien er (zeer) tevreden over zijn.
- Gepensioneerden zijn over alle aspecten vaker (zeer) tevreden en gewezen deelnemers minder vaak.
- Gewezen en actieve deelnemers die jonger zijn dan 35 jaar zijn minder vaak (zeer) tevreden over de verschillende aspecten met betrekking tot de communicatie. 55-plussers zijn vaker tevreden over de begrijpelijkheid, volledigheid en persoonlijke relevantie.
- Het percentage dat (zeer) tevreden is over de volledigheid, persoonlijke relevantie en hoeveelheid communicatie is afgenomen ten opzichte van de 0-meting.

Hebt u weleens telefonisch contact gehad met Pensioenfonds Capgemini?

N 1928

Naar status

	Actief	Gewezen	Gepensioneerd
Ja, korter dan een half jaar geleden	2,9	1,2	3,0
Ja, langer dan een half jaar geleden	7,9	9,1	27,2
Nee, nooit	89,2	89,7	69,8
N	697	867	364

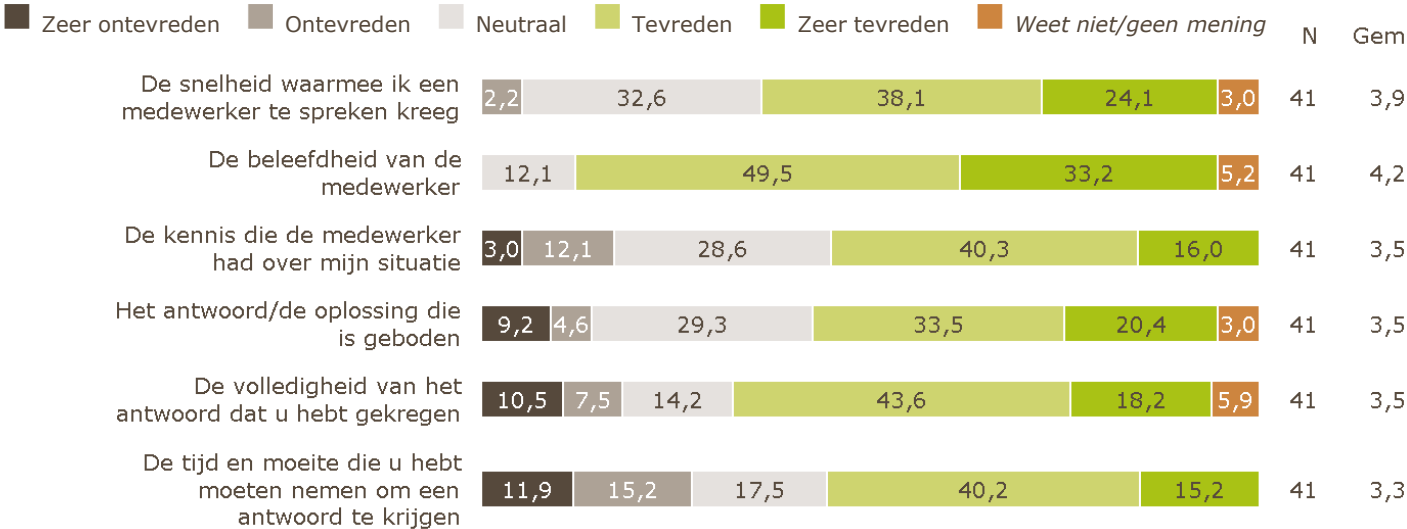
Naar leeftijd (gewezen en actief)

	<35	35-55	55+
Ja, korter dan een half jaar geleden	0,9	1,0	3,9
Ja, langer dan een half jaar geleden	2,9	7,3	11,6
Nee, nooit	96,3	91,7	84,5
N	202	718	644

Naar meting

	0-meting	1-meting
Ja, korter dan een half jaar geleden	4,0	2,3
Ja, langer dan een half jaar geleden	13,7	12,0
Nee, nooit	82,2	85,7
N	1238	1928

Hoe tevreden bent u over het meest recente telefonisch contact met Pensioenfonds Capgemini?*

Conclusies:

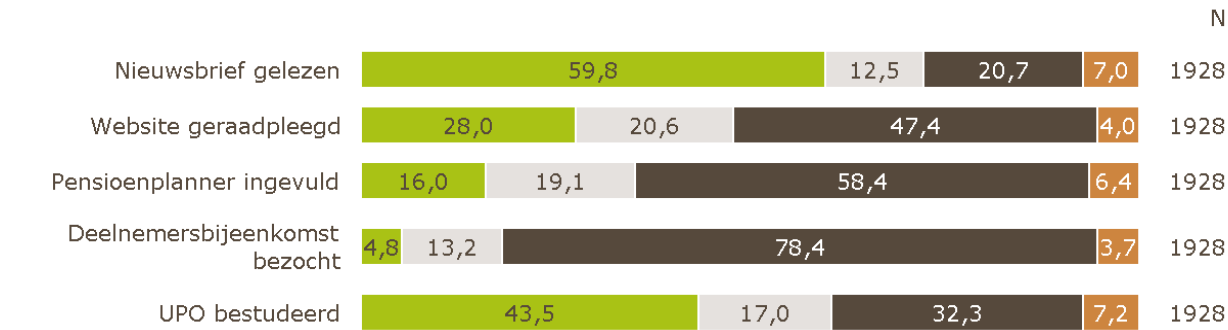
- 2% heeft in het afgelopen half jaar telefonisch contact gehad met het pensioenfonds. Zij hebben de vervolgvragen over het telefonische contact beantwoord.
- Gepensioneerden hebben vaker telefonisch contact gehad, dan actieven en gewezen deelnemers (30% vs. 10%). Dit percentage neemt ook toe naarmate deelnemers ouder zijn. Vergeleken met de 0-meting geeft men minder vaak aan in het afgelopen half jaar contact te hebben gehad.
- Degene die telefonisch contact hebben gehad zijn het vaakst tevreden over de beleefdheid van de medewerker (83% (zeer) tevreden), gevolgd door de snelheid waarmee men een medewerker te spreken kreeg (62%) en de volledigheid van het antwoord dat men kreeg (62%). Er is echter ook een aanzienlijke groep die (zeer) ontevreden over dit punt (18%).
- Ook over de tijd en moeite die men moest nemen om een antwoord te krijgen (27%) en het antwoord/de oplossing die is geboden (14%) en de kennis die de medewerker had (15%) is een aanzienlijk deel niet tevreden. De groep die hier (zeer) tevreden over is, is echter wel veel groter (circa de helft).

Toelichting:

* Deze vraag is alleen gesteld aan degenen die korter dan een half jaar geleden telefonisch contact hebben gehad.

Pensioenfonds Capgemini communiceert op diverse manieren met haar deelnemers en gepensioneerden. In hoeverre hebt u in de afgelopen 12 maanden onderstaande dingen gedaan?

■ Het afgelopen jaar gedaan ■ Langer dan een jaar geleden gedaan ■ Niet gedaan ■ Weet niet/geen mening

Naar status
% 'het afgelopen jaar gedaan'

Naar leeftijd (gewezen en actief)
% 'het afgelopen jaar gedaan'

Naar meting
% 'het afgelopen jaar gedaan'

	Actief	Gewezen	Gepensioneerd	<35	35-55	55+	0-meting	1-meting
Nieuwsbrief gelezen	65,6	44,5	71,4	48,2	51,6	66,2	66,5	59,8
Website geraadpleegd	30,6	19,3	36,5	23,7	22,5	30,6	33,5	28,0
Pensioenplanner ingevuld	19,7	15,3	8,0	11,2	12,6	26,2	16,9	16,0
Deelnemersbijeenkomst bezocht	6,7	1,6	5,2	2,8	3,2	7,0	7,8	4,8
UPO bestudeerd	45,9	37,3	48,1	14,8	40,3	55,1	-	43,5
N	697	867	364	202	718	644	1237	1928

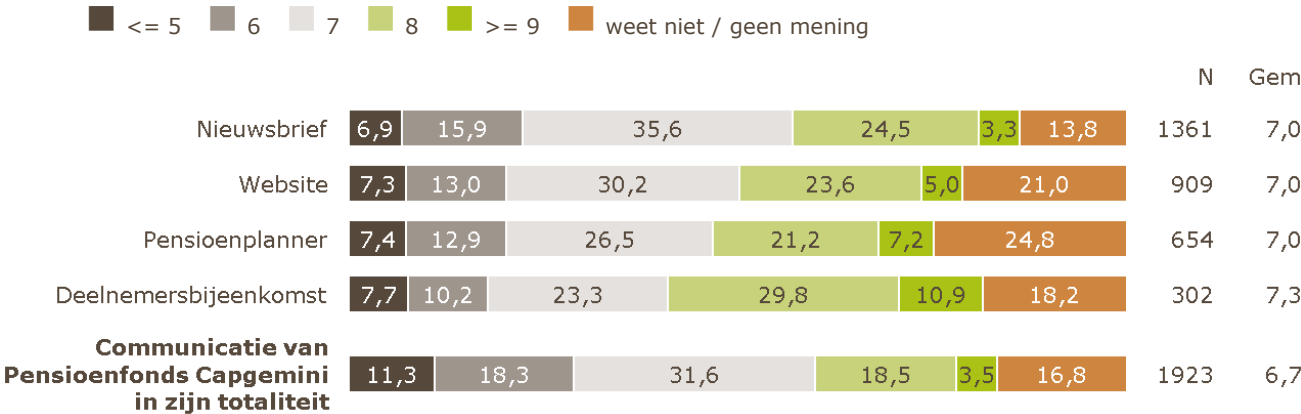
Conclusies:

- Het communicatiemiddel dat het vaakst geraadpleegd is, is de nieuwsbrief. Zes op de tien hebben deze in het afgelopen jaar gelezen (60%).
- Ruim vier op de tien hebben het UPO in het afgelopen jaar bestudeerd (44%).
- De website en pensioenplanner zijn aanzienlijk minder vaak geraadpleegd en ook een deelnemersbijeenkomst is maar weinig bezocht in het afgelopen jaar (dit laatste is gezien de coronaperiode logisch).
- Gewezen deelnemers hebben alle activiteiten minder vaak ondernomen.
- De oudste groep actieve en gewezen deelnemers ondernomen alle activiteiten vaker.
- Vergeleken met de 0-meting zegt men minder vaak in het afgelopen jaar de nieuwsbrief te hebben gelezen en de website te hebben geraadpleegd. Logischerwijs geldt dit ook voor het bezoeken van deelnemersbijeenkomsten.

Toelichting:

Stelling 'UPO bestudeerd' in 2021 toegevoegd

Hoe tevreden bent u over de verschillende manieren waarop het fonds met u communiceert? Geef u een cijfer op een schaal van 1 tot 10, waarbij 1 staat voor 'zeer slecht' en 10 voor 'zeer goed'. U kunt uw antwoord toelichten.

Conclusies:

- De communicatie van Pensioenfonds Capgemini in zijn totaliteit krijgt van deelnemers een kleine voldoende, gemiddeld 6,7.
- Van de verschillende communicatiemiddelen is men het meest positief over de deelnemersbijeenkomsten (7,3). De andere middelen scoren allen een 7,0.
- Gepensioneerden zijn over bijna alle communicatiemiddelen en de communicatie in zijn totaliteit het meest tevreden en gewezen deelnemers over alle middelen en het totaal het minst tevreden.
- De oudste groep actieve en gewezen deelnemers is over de nieuwsbrief iets positiever.

Communicatie van Pensioenfonds Rapportcijfers

	Naar status			Naar leeftijd (gewezen & actief)			Naar meting	
	Actief	Gewezen	Gepensioneerd	<35	35-55	55+	0-meting	1-meting
Nieuwsbrief	7,1	6,7	7,1	6,8	6,9	7,0	6,9	7,0
Website	7,1	6,8	7,2	6,6	6,9	7,1	6,9	7,0
Pensioenplanner	7,1	6,9	7,1	6,8	7,1	7,0	6,9	7,0
Deelnemersbijeenkomst	7,4	6,2	7,5	7,6	7,4	7,1	7,0	7,3
Communicatie in totaliteit	6,7	6,4	7,0	6,5	6,5	6,7	6,7	6,7
N	695	864	364	201	716	642	1235	1923

Toelichting:

De verschillende communicatiemiddelen zijn alleen gewaardeerd door degenen die aangaven deze middelen weleens te hebben gebruikt. De communicatie in totaliteit is alleen gewaardeerd door degenen die minimaal één van de middelen weleens heeft gebruikt.

Vindt u dat het fonds u informatie actief moet aanbieden of zoekt u de gewenste informatie liever zelf?

Naar status

	Actief	Gewezen	Gepensioneerd
Sterke voorkeur voor actief aanbieden; zij sturen mij alle informatie toe	31,7	23,7	24,8
Enige voorkeur voor actief aanbieden	48,2	47,2	55,1
Enige voorkeur voor zelf zoeken	10,5	16,3	8,8
Sterke voorkeur voor zelf zoeken; ik weet zelf de informatie te vinden als ik het nodig heb	3,9	5,1	3,9
Het maakt mij niet uit	5,8	7,6	7,4
N	695	864	363

Naar leeftijd (gewezen en actief)

	<35	35-55	55+
Sterke voorkeur voor actief aanbieden; zij sturen mij alle informatie toe	23,7	27,3	31,5
Enige voorkeur voor actief aanbieden	49,1	49,6	45,4
Enige voorkeur voor zelf zoeken	13,9	13,3	12,0
Sterke voorkeur voor zelf zoeken; ik weet zelf de informatie te vinden als ik het nodig heb	5,1	3,8	4,7
Het maakt mij niet uit	8,2	6,0	6,4
N	201	716	642

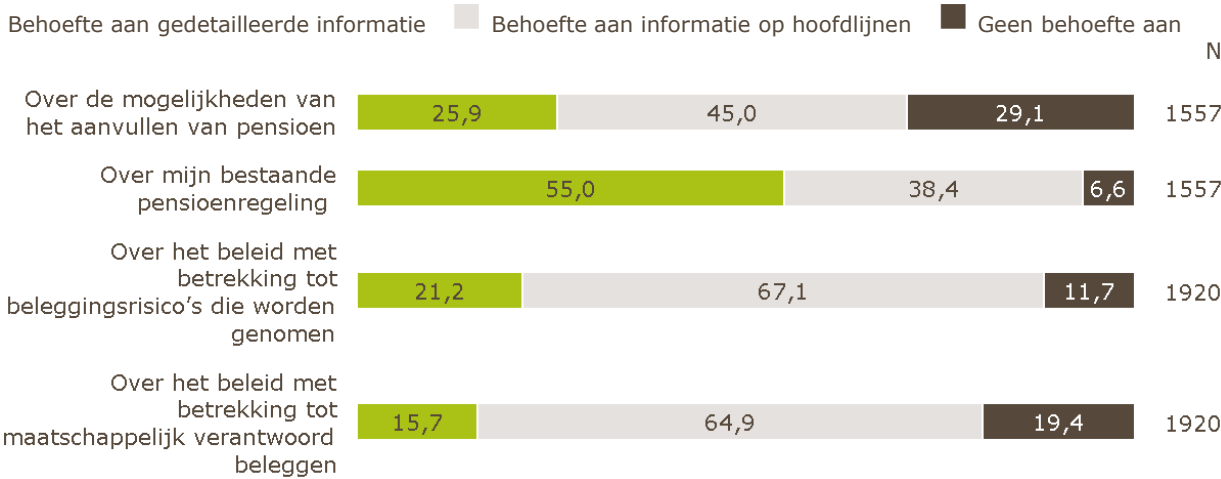
Naar meting

	0-meting	1-meting
Sterke voorkeur voor actief aanbieden; zij sturen mij alle informatie toe	30,4	27,8
Enige voorkeur voor actief aanbieden	48,3	49,2
Enige voorkeur voor zelf zoeken	10,9	12,1
Sterke voorkeur voor zelf zoeken; ik weet zelf de informatie te vinden als ik het nodig heb	4,8	4,3
Het maakt mij niet uit	5,5	6,7
N	1233	1922

Conclusies:

- Driekwart van de deelnemers heeft een (sterke) voorkeur voor het actief aanbieden van informatie door het fonds (77%).
- Een zesde heeft een (sterke) voorkeur voor het zelf zoeken van informatie (16%).
- Minder dan een tiende maakt het niet uit (7%).
- Gewezen deelnemers hebben minder vaak (sterke) een voorkeur voor het actief aanbieden van informatie (71% vs. 80%). Zij hebben een sterkere voorkeur voor het zelf zoeken van informatie (21% vs. 14%).
- Ook naarmate de leeftijd toeneemt, stijgt het percentage dat zegt een sterke voorkeur te hebben voor het actief aanbieden van informatie.

In hoeverre hebt u behoefte aan informatie van Pensioenfonds Capgemini over de volgende onderwerpen?

	Naar status % behoefte aan gedetailleerde informatie			Naar leeftijd (gewezen en actief) % behoefte aan gedetailleerde informatie			Naar meting % behoefte aan gedetailleerde informatie	
	Actief	Gewezen	Gepensioneerd	<35	35-55	55+	0-meting	1-meting
Over de mogelijkheden van het aanvullen van pensioen	33,1	15,2	-	34,2	25,4	23,3	25,8	25,9
Over mijn bestaande pensioenregeling	60,4	47,2	-	49,1	54,8	57,5	61,2	55,0
Over het beleid met betrekking tot beleggingsrisico's die worden genomen	24,8	20,5	13,2	24,5	24,6	20,8	21,1	21,2
Over het beleid met betrekking tot maatschappelijk verantwoord beleggen	18,3	14,6	10,7	25,0	19,2	11,2	12,5	15,7
N	694	863	363	199	716	642	1230	1920

Conclusies:

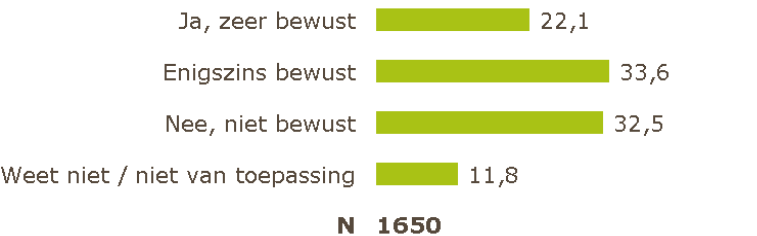
- Als het gaat om informatie over de bestaande pensioenregeling dan heeft een meerderheid behoefte aan gedetailleerde informatie (55%).
- Informatie over het beleid met betrekking tot beleggingsrisico's die worden genomen en over het beleid met betrekking tot maatschappelijk verantwoord beleggen mag volgens circa twee derde op hoofdlijnen.
- Ook als het gaat om de mogelijkheden van het aanvullen van het pensioen geeft men het vaakst aan dat informatie op hoofdlijnen voldoet (45%). Een derde geeft aan helemaal geen behoefte te hebben aan informatie hierover (29%).
- Actieven hebben vaker behoefte aan gedetailleerde informatie. Gepensioneerden hebben dit minder vaak als het gaat om het beleid.
- Actieven en gewezen deelnemers onder de 35 jaar hebben vaker gedetailleerde behoefte aan informatie over de mogelijkheden om pensioen aan te vullen (34% vs. 25%) en over het beleid met betrekking tot maatschappelijk verantwoord beleggen (25% vs. 15%). Zij zeggen minder vaak behoefte te hebben aan informatie over hun bestaande pensioenregeling (49% vs. 59%).
- Vergeleken met de 0-meting is er minder vaak behoefte aan gedetailleerde informatie ten aanzien van de bestaande pensioenregeling (55% vs. 61%), maar vaker ten aanzien van het beleid met betrekking tot maatschappelijk verantwoord beleggen (16% vs. 13%).

Toelichting:

De eerste twee stellingen zijn niet getoond aan gepensioneerden.

Lifecycle en pensioenkapitaal beleggen

U hebt een beschikbare premie-pensioenregeling. Dat wil zeggen dat er een individueel kapitaal wordt opgebouwd, waarbij het kapitaal voor u wordt belegd. U bepaalt zelf hoeveel risico u hiermee wilt nemen door bepaalde lifecycles te kiezen. Hebt u bewust uw lifecycle gekozen?

Naar status

	Actief	Gewezen
Ja, zeer bewust	26,4	15,9
Enigszins bewust	34,1	32,9
Nee, niet bewust	28,7	37,9
Weet niet / niet van toepassing	10,8	13,3
N	724	926

Naar leeftijd (gewezen en actief)

	<35	35-55	55+
Ja, zeer bewust	20,8	16,8	28,4
Enigszins bewust	20,0	32,7	40,0
Nee, niet bewust	39,1	38,4	23,4
Weet niet / niet van toepassing	20,1	12,2	8,1
N	217	767	666

Naar meting

	0-meting	1-meting
Ja, zeer bewust	26,5	22,1
Enigszins bewust	34,5	33,6
Nee, niet bewust	29,9	32,5
Weet niet / niet van toepassing	9,1	11,8
N	1064	1650

Conclusies:

- Meer dan de helft van de actieve en gewezen deelnemers heeft in enige mate bewust gekozen voor hun lifecycle (56%). Het deel dat dit zeer bewust deed is in deze groep in de minderheid (22% van het totaal).
- Een derde geeft aan niet bewust te hebben gekozen (33%).
- Actieven hebben vaker dan gewezen deelnemers zeer bewust gekozen, terwijl gewezen deelnemers dit vaker niet bewust hebben gedaan.
- 55-plussers kozen ook vaker (zeer) bewust (68% vs. 47%). Is men jonger dan 55 jaar, dan is er vaker niet bewust gekozen (39% vs. 23%).
- Vergeleken met de 0-meting geeft men minder vaak aan zeer bewust voor hun lifecycle te hebben gekozen (22% vs. 27%) en geeft men juist vaker aan het niet te weten of dat het niet van toepassing is (12% vs. 9%).

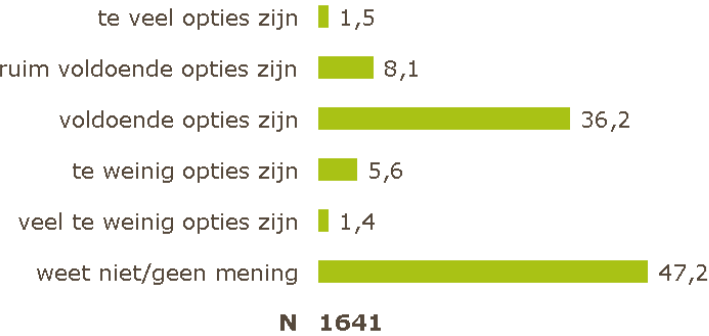
Toelichting:

Deze vraag is alleen gesteld aan gewezen en actieve deelnemers.

In 2017 stond in de vraagtekst 'DC-pensioenregeling' i.p.v. 'beschikbare premie-pensioenregeling'.

Wat vindt u van de mate waarin u zelf uw lifecycles kunt kiezen? Vindt u dat er voldoende opties zijn?

Ik vind dat er...

Naar status

	Actief	Gewezen
te veel opties zijn	1,4	1,7
ruim voldoende opties zijn	9,3	6,3
voldoende opties zijn	39,6	31,4
te weinig opties zijn	5,5	5,7
veel te weinig opties zijn	1,5	1,2
weet niet/geen mening	42,7	53,7
N	723	918

Naar leeftijd (gewezen en actief)

	<35	35-55	55+
te veel opties zijn	1,0	1,1	2,1
ruim voldoende opties zijn	5,5	7,0	10,2
voldoende opties zijn	27,2	30,5	46,0
te weinig opties zijn	6,4	6,3	4,4
veel te weinig opties zijn	2,4	1,3	1,1
weet niet/geen mening	57,5	53,6	36,2
N	214	762	665

Naar meting

	0-meting	1-meting
te veel opties zijn	1,9	1,5
ruim voldoende opties zijn	10,7	8,1
voldoende opties zijn	41,2	36,2
te weinig opties zijn	4,9	5,6
veel te weinig opties zijn	1,7	1,4
weet niet/geen mening	39,7	47,2
N	1061	1641

Conclusies:

- Bijna de helft van de deelnemers geeft aan niet te weten of er voldoende lifecycle opties zijn (47%).
- Degenen die dit wel weten, vinden veelal dat er voldoende opties zijn (69% van degenen die het wel weten).
- Actieve deelnemers geven vaker dan gewezen deelnemers aan dat er (ruim) voldoende opties zijn (49% vs. 38%). Gewezen deelnemers weten het vaker niet (54% vs. 43%).
- De actieve en gewezen deelnemers tot 55 jaar geven vaker aan het niet te weten (54% vs. 36%). 55-plussers noemen het aantal opties vaker voldoende (46% vs. 30%).
- Ten opzichte van de 0-meting vindt men in de 1-meting minder vaak dat er (ruim) voldoende opties zijn (44% vs. 52%) en wordt er vaker aangegeven het niet te weten of er geen mening over te hebben (47% vs. 40%).

Toelichting:

Deze vraag is alleen gesteld aan gewezen en actieve deelnemers.

Pensioneren

Hebt u berekend wat uw opgebouwde pensioenkapitaal zal zijn bij pensioneren en hoeveel pensioen u hiermee krijgt?

Conclusies:

- Een meerderheid heeft weleens berekend of laten berekenen wat hun opgebouwde pensioenkapitaal zal zijn bij pensioneren (59%).
- De meesten hebben dit (ook) zelf gedaan (41% van het totaal).
- Actieven weten vaker niet hoeveel pensioen ze krijgen. Gewezen deelnemers hebben dit vaker weleens laten berekenen.
- Naarmate men jonger is, geeft men vaker aan het niet te weten.
- Ten opzichte van de 0-meting geeft men minder vaak aan het opgebouwde pensioenkapitaal weleens te hebben laten berekenen (18% vs. 24%). In de 1-meting geeft men vaker aan niet te weten hoeveel men krijgt bij pensioneren (41% vs. 33%).

Naar status

	Actief	Gewezen
Ja, dat heb ik weleens berekend	36,0	38,1
Ja, dat heb ik weleens laten berekenen	15,7	20,9
Ja, dat heb ik zelf berekend en eens door iemand anders laten berekenen	3,7	5,2
Nee, dat weet ik niet	44,6	35,8
N	722	917

Naar leeftijd (gewezen en actief)

	<35	35-55	55+
Ja, dat heb ik weleens berekend	21,9	32,7	47,3
Ja, dat heb ik weleens laten berekenen	9,3	18,5	20,4
Ja, dat heb ik zelf berekend en eens door iemand anders laten berekenen	1,1	3,8	6,3
Nee, dat weet ik niet	67,7	45,1	26,1
N	214	762	663

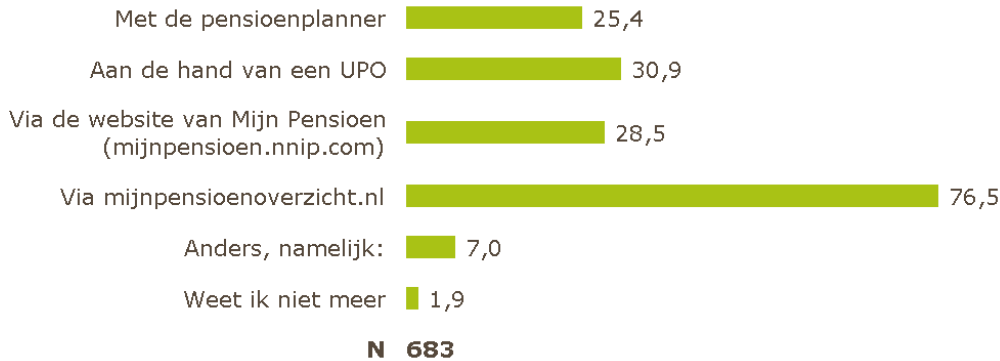
Naar meting

	0-meting	1-meting
Ja, dat heb ik weleens berekend	37,6	36,9
Ja, dat heb ik weleens laten berekenen	23,6	17,8
Ja, dat heb ik zelf berekend en eens door iemand anders laten berekenen	6,3	4,4
Nee, dat weet ik niet	32,5	41,0
N	1055	1639

Toelichting:

Deze vraag is alleen gesteld aan gewezen en actieve deelnemers.

U hebt aangegeven dat u de hoogte van uw pensioen weleens zelf hebt berekend. Hoe hebt u dat gedaan? U kunt meerdere antwoorden geven.

Conclusies:

- Degenen die zelf berekend hebben wat de hoogte van het pensioen zal zijn, hebben hiervoor het vaakst gebruik gemaakt van mijnpensioenoverzicht.nl. Driekwart raadpleegde deze website (77%).
- De overige bronnen werden allen door circa drie op de tien gebruikt.
- Actieven bekeken vaker de pensioenplanner dan gewezen deelnemers. 55-plussers gebruikten dit middel vaker dan degenen in de jongere leeftijdsgroepen.
- Ten opzichte van de 0-meting heeft men nu vaker mijnpensioenoverzicht.nl geraadpleegd (77% vs. 70%) en minder vaak een UPO (38% vs. 31%).

Naar status

	Actief	Gewezen
Met de pensioenplanner	28,9	20,7
Aan de hand van een UPO	32,1	29,3
Via de website van Mijn Pensioen	31,0	25,3
Via mijnpensioenoverzicht.nl	76,7	76,3
Anders, namelijk:	6,3	8,1
Weet ik niet meer	1,7	2,0
N	287	396

Naar leeftijd (gewezen en actief)

	<35	35-55	55+
Met de pensioenplanner	16,0	20,1	31,0
Aan de hand van een UPO	25,2	30,5	32,1
Via de website van Mijn Pensioen	36,7	26,0	29,0
Via mijnpensioenoverzicht.nl	70,2	76,6	77,5
Anders, namelijk:	11,2	6,1	7,1
Weet ik niet meer	4,5	1,9	1,4
N	53	278	352

Naar meting

	0-meting	1-meting
Met de pensioenplanner	25,7	25,4
Aan de hand van een UPO	37,9	30,9
Via de website van Mijn Pensioen	31,4	28,5
Via mijnpensioenoverzicht.nl	70,4	76,5
Anders, namelijk:	12,0	7,0
Weet ik niet meer	0,7	1,9
N	459	683

Toelichting:

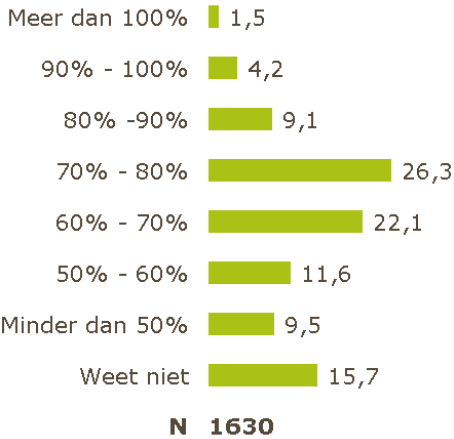
Deze vraag is alleen gesteld aan gewezen en actieve deelnemers die zelf de hoogte van hun pensioen weleens hebben berekend. Bij deze vraag zijn meerdere antwoorden mogelijk, waardoor de percentages sommeren tot meer dan 100%.

Inkomen na pensionering - verwachting

Bijna de helft verwacht tussen de 60% en 80% van het netto inkomen te zullen ontvangen

Hoeveel inkomen denkt u dat u zult ontvangen als u met pensioen gaat, in vergelijking met uw netto inkomen vlak voor uw pensionering? (inclusief AOW en eventuele aanvullende spaarregelingen, lijfrenten en koopsommen).

Conclusies:

- Het grootste deel van deelnemers denkt tussen de 60% en 80% van het netto inkomen vlak voor pensioneren te zullen ontvangen als ze met pensioen gaan (48%).
- Een zevende denkt dat het percentage gelijk of hoger dan 80% zal zijn (15%) en een vijfde dat het gelijk of lager dan 60% zal zijn (21%).
- Een zesde weet het niet.
- Actieven verwachten vaker dan gewezen deelnemers tussen de 50% en 80% van hun netto inkomen te zullen ontvangen (64% vs. 55%). Gewezen deelnemers denken vaker dat het minder is dan 50% of meer dan 100%.
- Neemt de leeftijd toe, dan denkt men vaker te weten hoeveel procent van hun netto inkomen zij zullen ontvangen. Is men 55 jaar of ouder, dan denkt men vaker dat dit 70% tot 90% is, of zelfs meer dan 100%.
- In de 1-meting zegt men het vaker niet te weten (16% vs. 11%) en denkt men minder vaak dat het 60% of minder zal zijn (21% vs. 27%).

Naar status

	Actief	Gewezen
Meer dan 100%	0,7	2,7
90% - 100%	4,7	3,4
80% - 90%	8,5	9,9
70% - 80%	28,2	23,5
60% - 70%	23,2	20,7
50% - 60%	12,6	10,3
Minder dan 50%	6,3	14,1
Weet niet	15,9	15,3
N	717	913

Naar leeftijd (gewezen en actief)

	<35	35-55	55+
Meer dan 100%	0,3	0,6	3,1
90% - 100%	6,2	3,4	4,3
80% - 90%	7,5	7,6	11,2
70% - 80%	22,2	26,6	27,5
60% - 70%	13,0	24,6	22,9
50% - 60%	6,4	11,8	13,5
Minder dan 50%	7,5	10,2	9,5
Weet niet	36,9	15,2	8,0
N	211	760	659

Naar meting

	0-meting	1-meting
Meer dan 100%	0,8	1,5
90% - 100%	3,7	4,2
80% - 90%	7,2	9,1
70% - 80%	26,5	26,3
60% - 70%	24,3	22,1
50% - 60%	14,6	11,6
Minder dan 50%	12,4	9,5
Weet niet	10,6	15,7
N	1050	1630

Toelichting:

Deze vraag is alleen gesteld aan gewezen en actieve deelnemers.

Wat als uw pensioen lager uitkomt? U kunt meerdere antwoorden geven.

N 1618

Naar status

	Actief	Gewezen
Accepteer ik een lager pensioen	31,6	36,6
Werk ik langer door	27,8	33,8
Ga ik extra sparen	38,7	31,5
Doe ik iets anders, namelijk:	19,4	13,7
Weet niet/geen mening	18,7	16,1
N	713	905

Naar leeftijd (gewezen en actief)

	<35	35-55	55+
Accepteer ik een lager pensioen	18,0	30,9	42,5
Werk ik langer door	27,6	34,5	26,5
Ga ik extra sparen	56,5	37,9	25,5
Doe ik iets anders, namelijk:	20,4	15,3	17,7
Weet niet/geen mening	21,9	17,2	16,5
N	208	753	657

Naar meting

	0-meting	1-meting
Accepteer ik een lager pensioen	37,4	33,6
Werk ik langer door	32,9	30,2
Ga ik extra sparen	34,1	35,8
Doe ik iets anders, namelijk:	15,2	17,0
Weet niet/geen mening	15,4	17,6
N	1044	1618

Conclusies:

- Een derde van de deelnemers geeft aan dat ze een lager pensioen accepteren mocht het zo uitvallen.
- Ruim een derde geeft aan extra te gaan sparen en drie op de tien werken (ook) langer door.
- Andere acties als het pensioen lager uitkomt zijn onder andere beleggen, huis verkopen en hypotheek aflossen.
- Gewezen deelnemers zeggen vaker dan actieven een lager pensioen te accepteren (37% vs. 32%) en/of langer door te werken (34% vs. 28%). Actieven zeggen juist vaker extra te zullen sparen (39% vs. 32%).
- Neemt de leeftijd toe, dan kiest men vaker voor het accepteren van een lager pensioen, en minder vaak voor langer doorwerken en/of extra sparen.
- Ten opzichte van de 0-meting zegt men nu minder vaak een lager pensioen te accepteren (34% vs. 37%).

Toelichting:

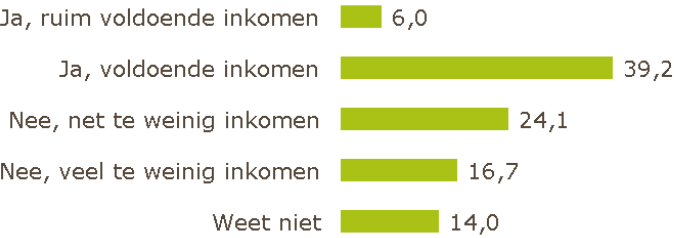
Deze vraag is alleen gesteld aan gewezen en actieve deelnemers. Bij deze vraag zijn meerdere antwoorden mogelijk, waardoor de percentages sommeren tot meer dan 100%.

Inkomen na pensionering – voldoende inkomen

Verdeeldheid over toereikend zijn van inkomen op moment van pensioneren

Denkt u dat u voldoende inkomen hebt op het moment van pensionering, als u geen aanvullende maatregelen neemt zoals bijsparen of extra aflossen op uw hypotheek of andere schulden en dergelijke?

N 1623

Naar status

	Actief	Gewezen
Ja, ruim voldoende inkomen	5,0	7,3
Ja, voldoende inkomen	36,6	43,0
Nee, net te weinig inkomen	27,0	19,9
Nee, veel te weinig inkomen	15,7	18,3
Weet niet	15,7	11,6
N	715	908

Naar leeftijd (gewezen en actief)

	<35	35-55	55+
Ja, ruim voldoende inkomen	4,4	5,2	7,4
Ja, voldoende inkomen	22,4	37,1	48,0
Nee, net te weinig inkomen	16,9	25,7	25,1
Nee, veel te weinig inkomen	25,1	17,7	12,5
Weet niet	31,2	14,4	7,0
	209	756	658

Naar meting

	0-meting	1-meting
Ja, ruim voldoende inkomen	5,2	6,0
Ja, voldoende inkomen	38,2	39,2
Nee, net te weinig inkomen	27,5	24,1
Nee, veel te weinig inkomen	19,1	16,7
Weet niet	10,0	14,0
	1049	1623

Conclusies:

- Ruim vier op de tien denken (ruim) voldoende inkomen te hebben op het moment van pensionering (45%).
- Een bijna even grote groep denkt echter dat dit niet het geval zal zijn (41%).
- Gewezen deelnemers denken vaker dan actieven (ruim) voldoende inkomen te hebben (50% vs. 42%).
- Ook naarmate de leeftijd toeneemt denkt men vaker (ruim) voldoende inkomen te hebben. Is men jonger, dan denkt men juist vaker veel te weinig inkomen te hebben wanneer zij met pensioen gaan.
- In de 1-meting geeft men vaker aan niet te weten of er voldoende inkomen is (14% vs. 10%).
- Gemiddeld denken deelnemers 74% van hun netto loon nodig te hebben wanneer ze met pensioen gaan.
- Drie op de tien weten niet hoeveel ze nodig hebben.

Hoeveel procent van uw netto loon denkt u nodig te hebben wanneer u met pensioen gaat?

N 1621

Toelichting:

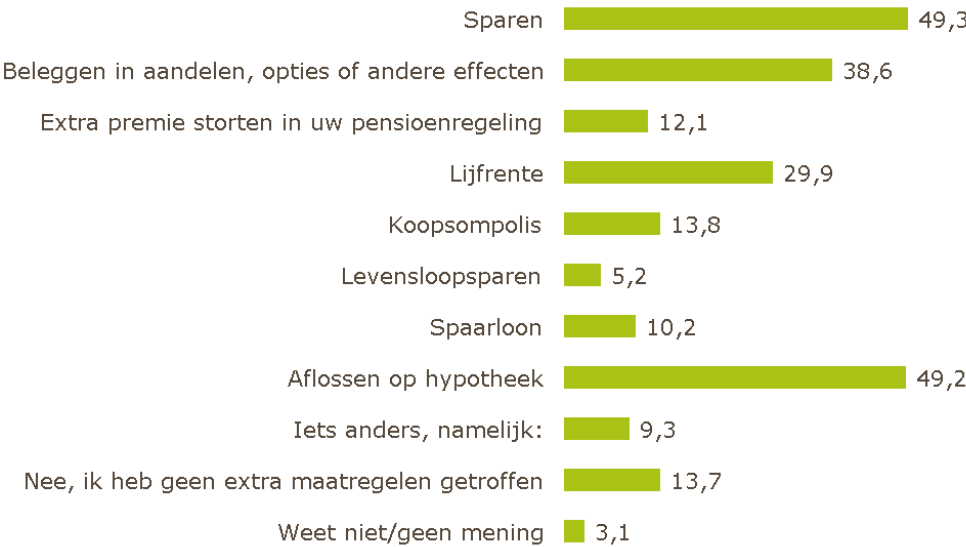
Deze vragen zijn alleen gesteld aan actieve en gewezen deelnemers.

Inkomen na pensionering – genomen maatregelen

Ruim acht op de tien hebben maatregelen getroffen

Hebt u in het verleden, naast uw huidige pensioenregeling, extra maatregelen genomen om uw inkomen na pensioneren te verbeteren? Zo ja, welke maatregelen hebt u getroffen? U kunt meerdere antwoorden geven.

Conclusies:

- Ruim acht op de tien geven aan dat ze naast de huidige pensioenregeling extra maatregelen hebben genomen om het inkomen na het pensioen te verbeteren (83%).
- De meeste genoemde maatregelen zijn aflossen op de hypotheek, sparen en beleggen.
- Gepensioneerden hebben vaker maatregelen genomen zoals lijfrentes, koopsompolissen, het storten van extra premie in de pensioenregeling en/of levensloop sparen. Gewezen deelnemers hebben vaker geld belegt of afgelost op de hypotheek. Actieven hebben vaker geen maatregelen getroffen.
- Enigszins in lijn der verwachting hebben jongere gewezen of actieve deelnemers geen maatregelen getroffen en als zij dat wel hebben gedaan, dan is dat middels beleggen. Is men ouder dan 55 jaar, dan heeft men vaker maatregelen als sparen, extra premiestorten, lijfrente of koopsompolis getroffen. 35-55 jarigen troffen vaker maatregelen door middel van spaarloon of door af te lossen op een hypotheek.
- Ten opzichte van de 0-meting zegt men nu vaker te hebben belegd in aandelen, opties of andere effecten, maar minder vaak een koopsompolis of spaarloon als extra maatregel te hebben genomen.

Toelichting:

Bij deze vraag zijn meerdere antwoorden mogelijk, waardoor de percentages sommeren tot meer dan 100%.

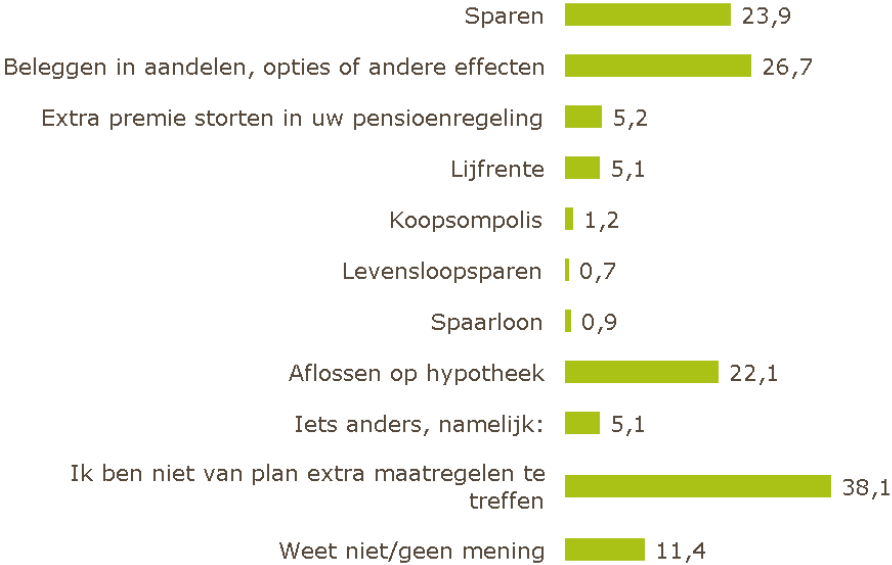
Naar status	N 1984			Naar leeftijd (gewezen en actief)			Naar meting	
	Actief	Gewezen	Gepensioneerd	<35	35-55	55+	0-meting	1-meting
Sparen	48,7	50,0	49,6	45,6	46,4	53,7	50,1	49,3
Beleggen in aandelen, opties of andere effecten	39,4	42,3	30,3	50,0	38,8	39,0	33,4	38,6
Extra premie storten in uw pensioenregeling	9,4	10,1	22,3	2,8	8,6	13,5	13,6	12,1
Lijfrente	26,3	28,9	40,8	3,9	23,2	40,8	33,0	29,9
Koopsompolis	11,3	11,2	24,9	0,0	5,8	21,5	20,1	13,8
Levensloopsparen	3,9	4,3	9,7	0,5	4,9	4,6	6,2	5,2
Spaarloon	10,1	9,1	12,1	1,1	11,4	11,1	14,4	10,2
Aflossen op hypotheek	49,4	56,2	36,5	28,5	59,2	53,4	47,8	49,2
Iets anders, namelijk:	7,5	8,3	15,8	3,6	7,0	10,3	8,3	9,3
Nee, ik heb geen extra maatregelen getroffen	16,2	13,0	8,6	25,5	14,9	10,8	12,4	13,7
Weet niet/geen mening	3,1	3,4	2,4	6,1	3,1	2,3	2,4	3,1
N	711	900	373	207	748	656	1271	1984

Inkomen na pensionering – te nemen maatregelen

Vier op de tien zijn niet van plan extra maatregelen te treffen

Bent u van plan om binnen nu en 12 maanden, naast uw huidige pensioenregeling, extra maatregelen te nemen om uw pensioen aan te vullen? Welke maatregelen bent u van plan te gaan treffen? U kunt meerdere antwoorden geven.

Conclusies:

- Ongeveer de helft van de actieve en gewezen deelnemers geeft aan dat ze binnen nu en 12 maanden van plan zijn om extra maatregelen te nemen om het pensioen aan te vullen (49%).
- De maatregelen die veel genoemd worden zijn wederom beleggen, sparen en aflossen op de hypotheek.
- Actieven zijn vaker van plan te gaan sparen, terwijl gewezen deelnemers vaker lijfrente zouden inzetten om pensioen aan te vullen.
- Is men jonger dan 35 jaar, dan is men vaker van plan om gaan te sparen of te beleggen, 35-55 jarigen kiezen vaker voor aflossen op de hypotheek. 55-plussers zijn vaker niet van plan om extra maatregelen te treffen.
- In de 1-meting zegt men minder vaak niet van plan te zijn extra maatregelen te treffen. Er wordt vaker genoemd dat men van plan van is te beleggen in aandelen, opties of andere effecten en/of gebruik te maken van spaarloon.

Toelichting:

Deze vraag is alleen gesteld aan actieve en gewezen deelnemers.

Naar status	N 1604		Naar leeftijd (gewezen en actief)			Naar meting	
	Actief	Gewezen	<35	35-55	55+	0-meting	1-meting
Sparen	26,2	20,6	33,5	19,9	24,6	23,1	23,9
Beleggen in aandelen, opties of andere effecten	28,2	24,6	46,5	26,4	19,5	18,0	26,7
Extra premie storten in uw pensioenregeling	5,5	4,8	5,2	5,2	5,2	3,9	5,2
Lijfrente	4,1	6,6	2,0	5,5	5,9	5,1	5,1
Koopsompolis	1,3	1,1	0,5	0,8	1,9	1,3	1,2
Levensloopsparen	0,4	1,0	0,0	0,9	0,7	1,2	0,7
Spaarloon	1,1	0,6	1,1	1,1	0,6	0,2	0,9
Aflossen op hypotheek	22,0	22,3	19,9	27,4	17,1	24,0	22,1
Iets anders, namelijk:	4,9	5,3	2,5	4,3	6,9	4,1	5,1
Ik ben niet van plan extra maatregelen te treffen	36,2	40,9	26,3	36,0	45,0	43,1	38,1
Weet niet/geen mening	11,5	11,3	15,1	14,0	7,2	10,6	11,4
N	710	894	207	743	654	1037	1604

Waarom hebt u deze extra maatregelen getroffen of wilt u dat gaan doen?

Naar status *

	Actief	Gewezen	Gepensioneerd
Zodat ik een hoger inkomen heb als ik de pensioengerechtigde leeftijd bereik	57,5	58,1	65,4
Zodat ik eerder kan stoppen met werken	37,6	35,9	20,2
Vanwege een andere reden, namelijk:	16,5	17,0	24,1
Weet niet/geen mening	14,3	13,6	4,5
N	607	766	332

Naar leeftijd (gewezen en actief)

	<35	35-55	55+
Zodat ik een hoger inkomen heb als ik de pensioengerechtigde leeftijd bereik	57,6	58,9	56,6
Zodat ik eerder kan stoppen met werken	55,7	34,5	33,4
Vanwege een andere reden, namelijk:	18,2	16,0	16,9
Weet niet/geen mening	8,4	14,5	15,3
N	155	632	586

Naar meting

	0-meting	1-meting
Zodat ik een hoger inkomen heb als ik de pensioengerechtigde leeftijd bereik	56,8	59,2
Zodat ik eerder kan stoppen met werken	32,2	33,6
Vanwege een andere reden, namelijk:	17,2	18,1
Weet niet/geen mening	14,0	12,2
N	1115	1705

Conclusies:

- Actieve en gewezen deelnemers die al extra maatregelen hebben genomen of dit binnenkort van plan zijn, geven met name aan dat ze dit (gaan) doen om een hoger inkomen te hebben op de pensioengerechtigde leeftijd.
- Een derde noemt eerder stoppen met werken als reden.
- Andere redenen die worden genoemd zijn het verlagen van de lasten/kosten, zekerheid/onafhankelijkheid en weinig vertrouwen in het pensioenstelsel.
- Actieven nemen of namen maatregelen om zo eerder te kunnen stoppen met werken. Ook voor gewezen en actieven jonger dan 35 jaar was/is dit vaker een reden om maatregelen te nemen. Gepensioneerden troffen vaker maatregelen om zo een hoger inkomen te hebben toen zij de pensioengerechtigde leeftijd bereikten.

Toelichting:

Deze vraag is alleen gesteld als men heeft aangegeven extra maatregelen te hebben genomen (alle drie doelgroepen) en/of men van plan is maatregelen te gaan nemen (alleen gewezen en actief).

* De percentages voor gepensioneerden gaan enkel om de maatregelen die zij reeds hebben getroffen.

Risico's en maatschappelijk verantwoord beleggen

Stel dat Pensioenfonds Capgemini moet korten op de toegezegde pensioenen vanwege een tegenvallende dekkingsgraad (het pensioen moet worden verlaagd). Hoe zouden volgens u deze tekorten gedragen moeten worden?

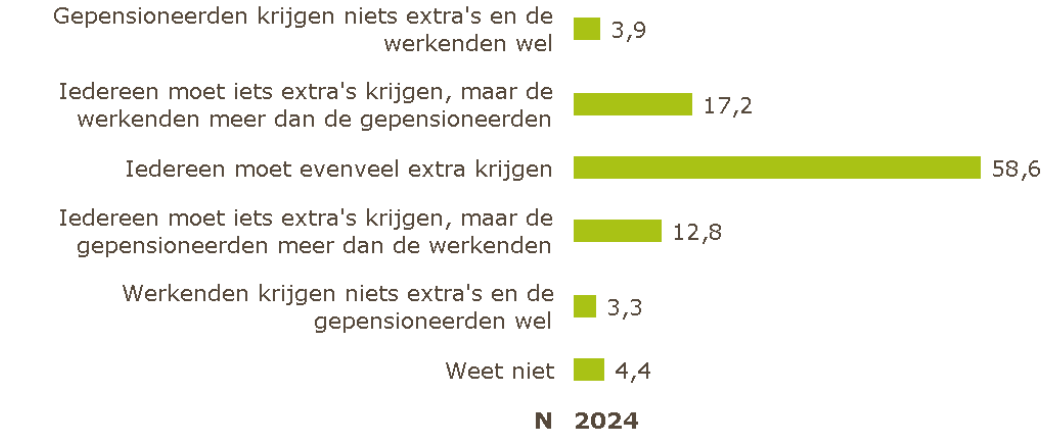

Conclusies:

- Als Pensioenfonds Capgemini moet korten op de toegezegde pensioenen vanwege een tegenvallende dekkingsgraad dan vindt bijna de helft van de deelnemers dat iedereen even veel moet inleveren.
- Vier op de tien vinden dat gepensioneerden niet of minder moeten inleveren dan werkenden (39%) en slechts een klein percentage vindt dat het omgekeerde zou moeten gelden (8%).
- Enigszins te verwachten vinden gepensioneerden vaker dat zij niet of minder hoeven in te leveren bij een tegenvallende dekkingsgraad. Actieven op hun beurt vinden juist vaker dat er door werkenden niet of minder ingeleverd hoeft te worden.
- Ditzelfde zien we terug wanneer er gekeken wordt naar leeftijd: nadert men de pensioengerechtigde leeftijd dan vindt men vaker dat gepensioneerden niet of minder hoeven in te leveren, terwijl jongere deelnemers vaker vinden dat werkenden niet of minder hoeven in te leveren.

Naar status	Naar leeftijd (gewezen en actief)						Naar meting	
	Actief	Gewezen	Gepensioneerd	<35	35-55	55+	0-meting	1-meting
Gepensioneerden hoeven niet in te leveren en de werkenden wel	8,7	10,2	17,3	5,7	7,1	13,3	11,5	10,8
Iedereen moet inleveren, maar de werkenden meer dan de gepensioneerden	27,2	26,9	31,5	22,3	24,1	32,4	28,0	27,9
Iedereen moet evenveel inleveren	46,5	48,8	46,4	46,7	47,8	47,2	48,2	47,2
Iedereen moet inleveren, maar de gepensioneerden meer dan de werkenden	7,1	4,5	1,9	12,9	7,6	1,5	4,1	5,3
Werkenden hoeven niet in te leveren en de gepensioneerden wel	3,5	2,2	0,3	5,7	4,0	0,7	2,4	2,5
Weet niet	6,9	7,5	2,7	6,7	9,4	4,9	5,8	6,3
N	734	921	371	221	768	666	1279	2026

Stel er zijn overschotten ontstaan door een gunstige dekkingsgraad. Hoe zouden volgens u deze overschotten verdeeld moeten worden?

Conclusies:

- Bij overschotten door een gunstige dekkingsgraad vinden bijna zes op de tien dat dit evenredig verdeeld moet worden.
- De groepen die vinden dat gepensioneerden dan wel werkenden meer/alles moeten krijgen, zijn ongeveer even groot.
- Bij meevallende resultaten zijn het vaker actieven die vinden dat gepensioneerden niets of minder extra's moeten krijgen, gepensioneerden vinden juist dat werkenden niets of minder moeten krijgen.
- Naarmate de leeftijd toeneemt, vindt men vaker dat gepensioneerden meer zouden moeten krijgen, terwijl jongere gewezen of actieve deelnemers vinden dat werkenden meer of alles zouden moeten krijgen.

Naar status	Naar leeftijd (gewezen en actief)			Naar meting	
	Actief	Gewezen	Gepensioneerd	0-meting	1-meting
Gepensioneerden krijgen niets extra's en de werkenden wel	5,2	3,2	1,6	3,5	3,9
Iedereen moet iets extra's krijgen, maar de werkenden meer dan de gepensioneerden	20,7	17,2	7,8	15,0	17,2
Iedereen moet evenveel extra krijgen	58,0	60,9	55,8	60,9	58,6
Iedereen moet iets extra's krijgen, maar de gepensioneerden meer dan de werkenden	9,3	10,6	25,9	13,2	12,8
Werkenden krijgen niets extra's en de gepensioneerden wel	2,5	2,0	7,8	3,2	3,3
Weet niet	4,4	6,2	1,1	4,2	4,4
N	734	919	371	1277	2024

Als u een inschatting zou moeten maken, zou u dan vergeleken met uw omgeving meer of minder risico durven nemen als het gaat om uw pensioen?

N									
Veel minder risico dan mijn omgeving	1,4	6,9	20,6	28,6	31,0	9,3	2,3	Veel meer risico dan mijn omgeving	2014
Naar status									
	Actief	Gewezen	Gepensioneerd	Naar leeftijd (gewezen en actief)			Naar meting		
				<35	35-55	55+	0-meting	1-meting	
% Veel minder risico dan mijn omgeving (1-3)	30,2	26,5	29,5	20,4	26,3	34,7	30,6	28,9	
% Veel meer risico dan mijn omgeving (5-7)	42,3	47,8	33,9	60,8	48,5	33,8	37,9	42,6	
N	732	913	369	217	765	663	1276	2014	

Stel u zou een keuze moeten maken tussen zekerheid en kans op verhoging van uw pensioen, welk onderstaand antwoord past dan het beste bij uw mening?*

Volledige zekerheid / kleine kans op verhoging pensioen										2,2	8,7	26,5	22,2	31,7	7,1	1,8	Geen zekerheid / grootste kans op verhoging pensioen										2006																	
Naar status																									Naar leeftijd (gewezen en actief)										Naar meting									

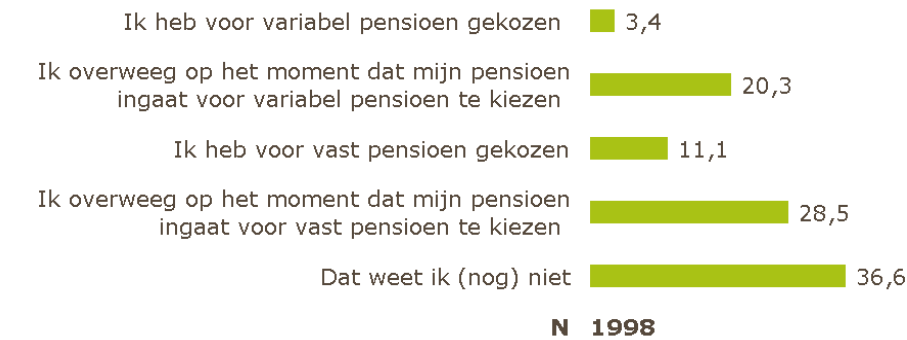
- Conclusies:**
- Ruim vier op de tien denken dat ze (iets) meer risico durven nemen dan hun omgeving (43%).
 - Ongeveer drie op de tien denken dat dit ongeveer gelijk is en nog eens drie op de tien denken (iets) minder (beide 29%) risico te durven nemen.
 - Gewezen deelnemers denken vaker meer risico te nemen dan hun omgeving; gepensioneerden denken dit minder vaak.
 - Naarmate men jonger is denkt men vaker meer risico te nemen dan hun omgeving en naarmate men ouder is denkt men vaker minder risico te nemen.
 - In de 1-meting geeft men iets vaker aan dat zij (iets) meer risico durven nemen dan hun omgeving (43% vs. 38%).
 - Als men zou moeten kiezen tussen zekerheid en kans op verhoging van het pensioen dan is de verdeling redelijk in balans. De groep die kiest voor geen zekerheid en de grootste kans op verhoging van het pensioen is iets groter dan de groep die gaat voor volledige zekerheid (41% vs. 37%).
 - Actieven kiezen vaker voor volledige zekerheid en gewezen deelnemers juist minder vaak. Gewezen deelnemers kiezen vaker voor geen zekerheid.
 - Naarmate actieve en gewezen deelnemers ouder zijn, kiezen ze vaker voor zekerheid en minder vaak voor geen zekerheid.
 - In de 1-meting geeft men iets vaker aan te kiezen voor geen zekerheid i.c.m. de grootste kans op verhoging van het pensioen (41% vs. 36%).

Toelichting:

* Tekstuele aanpassing in vraagtekst t.o.v. de 0-meting

Bij vast pensioen weet u welk bedrag u maandelijks ontvangt voor de rest van uw leven. Bij variabel pensioen staat het bedrag dat u krijgt niet vast, omdat met uw pensioenkapitaal nog wordt belegd na uw pensioendatum. Een variabel pensioen levert naar verwachting op de langere termijn gemiddeld een hoger pensioen op dan een vast pensioen. Aan de andere kant bestaat ook het risico op een lager pensioen.

Voor welk soort pensioen heeft u gekozen?/Overweegt u voor een variabel of een vast pensioen te kiezen?

Naar status

	Actief	Gewezen	Gepensioneerd
Ik heb voor variabel pensioen gekozen	-	-	18,5
Ik overweeg op het moment dat mijn pensioen ingaat voor variabel pensioen te kiezen	23,7	26,8	-
Ik heb voor vast pensioen gekozen	-	-	60,1
Ik overweeg op het moment dat mijn pensioen ingaat voor vast pensioen te kiezen	34,7	35,4	-
Dat weet ik niet (nog) niet	41,6	37,8	21,5
N	726	904	368

Naar leeftijd (gewezen en actief)

	<35	35-55	55+
	-	-	-
	22,0	25,5	25,5
	-	-	-
	25,8	32,8	41,0
	52,2	41,7	33,5
	214	754	662

Conclusies:

- Ongeveer een kwart heeft voor variabel pensioen gekozen of overweegt dat te doen (24%).
- Vier op de tien hebben of overwegen een vast pensioen (40%).
- Ruim een derde weet het (nog) niet.
- Actieven geven vaker aan (nog) niet te weten voor welk pensioen zij kiezen.
- Is men ouder dan 55 jaar dan overweegt men vaker te kiezen voor een vast pensioen. Is men jonger dan 35 jaar dan is dit minder vaak het geval.

Toelichting:

Nieuwe vraag in 2021
Tekst en antwoorden afhankelijk van pensioenstatus

Gepensioneerd: antwoord 1, 3 en 5
Actieven en Gewezen: antwoord 2, 4 en 5

Variabel pensioen – risico's

Vier op de tien vinden dat pensioen na pensioendatum met meer risico belegd mag worden

Hoe risicovol mag uw variabel pensioen na de pensioendatum belegd worden? Mag dit meer of minder risicovol belegd worden dan bij het pensioen voor de pensioendatum het geval is?

	Naar status			Naar leeftijd (gewezen en actief)		
	Actief	Gewezen	Gepensioneerd	<35	35-55	55+
% Veel minder risico dan tevoren (1-3)	36,6	38,8	16,2	48,5	42,3	28,8
% Veel meer risico dan tevoren (5-7)	42,4	39,7	55,9	32,2	38,1	47,7
N	172	242	68	47	198	169

De hoogte van variabel pensioen kan ieder jaar veranderen. Het pensioenfonds kan het resultaat van uw variabel pensioen dempen door de eventuele jaarlijkse verhoging of verlaging van uw pensioen over vijf jaar te berekenen. Dit betekent dat de schommelingen in de jaarlijkse uitkering, zowel in positieve als in negatieve zin, beperkt worden en er minder uitschieters zullen zijn, terwijl u toch het rendement ontvangt.

Heeft u een voorkeur voor het dempen van het resultaat van variabel pensioen met een voortschrijdend gemiddelde van vijf jaar?

Naar status				N 479
	Actief	Gewezen	Gepensioneerd	
Ja, het dempen van variabel pensioen geniet mijn voorkeur	67,1	63,9	58,8	
Nee, het dempen van variabel pensioen geniet <u>niet</u> mijn voorkeur	22,4	26,1	32,4	
Dat weet ik niet	10,6	10,0	8,8	
N	170	241	68	

Naar leeftijd (gewezen en actief)		
<35	35-55	55+
50,8	61,6	75,1
22,2	26,5	21,9
27,0	11,9	3,0
46	197	168

Conclusies:

- Ruim vier op de tien deelnemers die een variabel pensioen hebben gekozen of overwogen, geven aan dat het pensioen na de pensioendatum met meer risico belegd mag worden dan voor deze datum (43%). Een iets kleinere groep is juist van mening dat minder risico op dat moment gewenst is (35%).
- Gepensioneerden geven vaker aan dat dit met meer risico mag. Dit geldt ook voor de oudere actieve en gewezen deelnemers.
- Twee derde van deze deelnemers heeft een voorkeur voor het dempen van het variabel pensioen waar een kwart deze voorkeur niet heeft.
- Gewezen deelnemers en actieven die ouder zijn dan 55 jaar hebben vaker een voorkeur voor het dempen van variabel pensioen en jongeren onder de 35 jaar juist minder vaak. Zij geven ook vaker aan het niet te weten.

Toelichting:

Nieuwe vragen in 2021

Vragen alleen gesteld als variabel pensioen gekozen of overwogen.

Maatschappelijk verantwoord beleggen vs. rendement

Kleine meerderheid vindt maatschappelijk verantwoord beleggen (iets) belangrijker dan rendement

Maatschappelijk verantwoord beleggen kan soms ten koste gaan van het rendement. Als u deze beide elementen tegen elkaar afzet, wat vindt u dan belangrijker als het gaat om het beleggen van uw pensioengeld? Maatschappelijk verantwoord beleggen of rendement?

Conclusies:

- Er is onder deelnemers geen duidelijke voorkeur voor maatschappelijk verantwoord beleggen of rendement.
- Bijna drie op de tien vinden beide even belangrijk (29%).
- 37% vindt maatschappelijk verantwoord beleggen (iets) belangrijker en 32% vindt rendement (iets) belangrijker.
- Actieven vinden rendement vaker veel belangrijker dan gewezen deelnemers of gepensioneerden. Gepensioneerden geven vaker aan dat zij beide aspecten even belangrijk vinden, net als gewezen en actieve deelnemers van ouder dan 55 jaar. Jongeren onder 35 jaar vinden maatschappelijk verantwoord beleggen vaker heel belangrijk en de groep tussen 35 en 55 jaar vindt rendement vaker veel belangrijker.
- Vergelijken met de 0-meting geeft men in de 1-meting vaker aan maatschappelijk verantwoord beleggen (veel) belangrijker te vinden.

Naar status

	Actief	Gewezen	Gepensioneerd
Ik vind maatschappelijk verantwoord beleggen veel belangrijker	15,1	17,7	15,1
Ik vind maatschappelijk verantwoord beleggen iets belangrijker	20,0	23,3	19,6
Ik vind beide even belangrijk	28,8	27,2	33,6
Ik vind rendement iets belangrijker	13,9	13,4	16,1
Ik vind rendement veel belangrijker	19,1	16,1	14,8
Weet niet	3,1	2,2	0,8
N	740	938	378

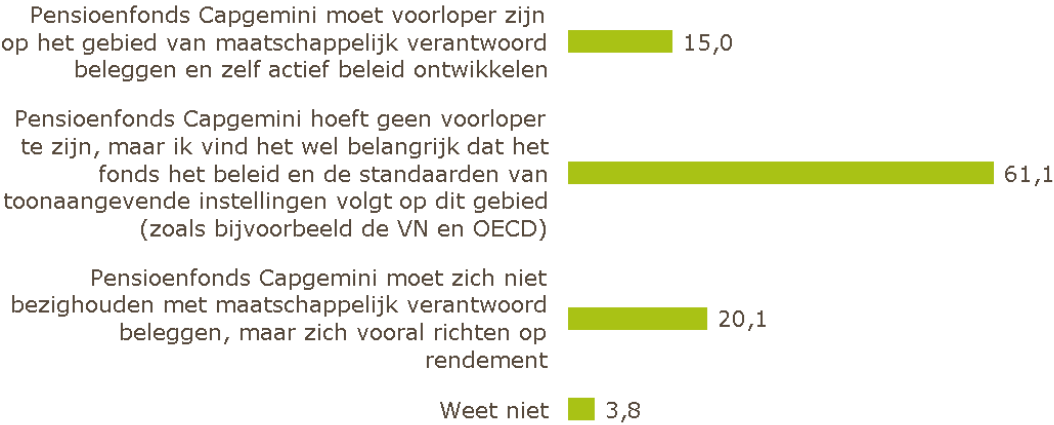
Naar leeftijd (gewezen en actief)

	<35	35-55	55+
Ik vind maatschappelijk verantwoord beleggen veel belangrijker	20,7	15,7	14,9
Ik vind maatschappelijk verantwoord beleggen iets belangrijker	20,6	21,3	21,7
Ik vind beide even belangrijk	24,6	26,7	31,1
Ik vind rendement iets belangrijker	15,3	12,7	14,2
Ik vind rendement veel belangrijker	15,0	20,4	16,1
Weet niet	3,8	3,2	1,9
N	223	784	671

Naar meting

	0-meting	1-meting
Ik vind maatschappelijk verantwoord beleggen veel belangrijker	13,8	16,0
Ik vind maatschappelijk verantwoord beleggen iets belangrijker	17,6	21,0
Ik vind beide even belangrijk	29,7	29,1
Ik vind rendement iets belangrijker	18,8	14,2
Ik vind rendement veel belangrijker	18,6	17,3
Weet niet	1,5	2,4
N	1297	2056

Vindt u dat Pensioenfonds Capgemini voorloper zou moeten zijn op het gebied van maatschappelijk verantwoord beleggen? Welke van onderstaande uitspraken onderschrijft u het meest?

Conclusies:

- Een meerderheid van de deelnemers is van mening dat Pensioenfonds Capgemini niet voorop hoeft te lopen als het gaat om maatschappelijk verantwoord beleggen, maar dat het wel belangrijk is dat ze het beleid en de standaarden van toonaangevende instellingen volgen (61%).
- Een zevende vindt dat het fonds op dit gebied wel voorloper moet zijn (15%), terwijl 20% juist vindt dat het fonds zich hier helemaal niet mee bezig moet houden.
- Gepensioneerden vinden minder vaak dat pensioenfonds Capgemini voorloper zou moeten zijn (11% vs. 16%). Wel vinden zij vaker dat het fonds weliswaar geen voorloper hoeft te zijn, maar dat het wel belangrijk is dat het fonds beleid en standaarden van toonaangevende instellingen hierin volgt (66% vs. 60%).
- Ook oudere actieven en gewezen deelnemers delen deze mening. Is men jonger dan 35 jaar, dan geeft men vaker aan dat het fonds voorloper zou moeten zijn (22%) en minder vaak dat zij zich er niet mee bezig moeten houden (11% vs. 21%).
- In de 1-meting noemt men vaker dat het fonds voorloper moet zijn (15% vs. 12%) en minder vaak dat het fonds zich er niet mee bezig zou moeten houden (20% vs. 24%).

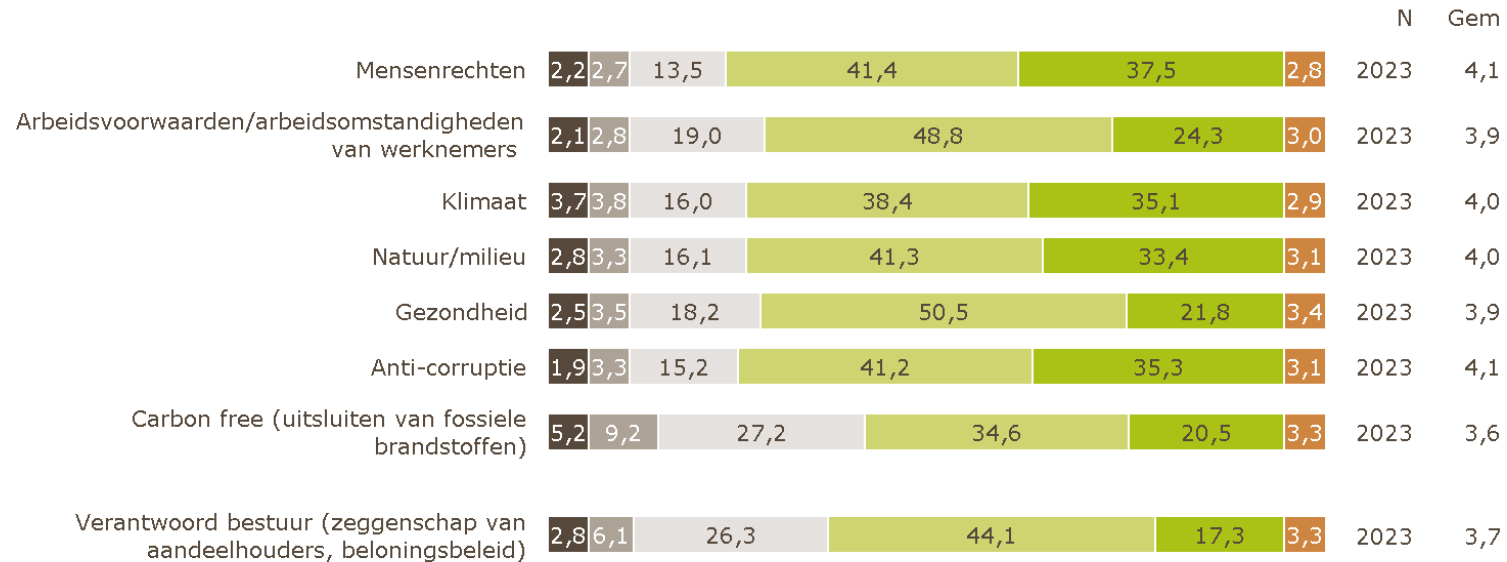
Naar status	N 2046			Naar leeftijd (gewezen en actief)			Naar meting	
	Actief	Gewezen	Gepensioneerd	<35	35-55	55+	0-meting	1-meting
Pensioenfonds Capgemini moet voorloper zijn op het gebied van maatschappelijk verantwoord beleggen en zelf actief beleid ontwikkelen	15,6	16,4	10,9	22,0	17,9	11,4	12,1	15,0
Pensioenfonds Capgemini hoeft geen voorloper te zijn, maar ik vind het wel belangrijk dat het fonds het beleid en de standaarden van toonaangevende instellingen volgt op dit gebied (zoals bijvoorbeeld de VN en OECD)	60,3	59,7	65,8	60,6	55,8	64,6	61,5	61,1
Pensioenfonds Capgemini moet zich niet bezighouden met maatschappelijk verantwoord beleggen, maar zich vooral richten op rendement	20,4	18,8	21,8	10,8	21,5	21,2	23,6	20,1
Weet niet	3,7	5,1	1,6	6,6	4,8	2,8	2,9	3,8
N	736	933	377	222	777	670	1293	2046

Maatschappelijk verantwoord beleggen – criteria (1)

Bijna alle criteria door minstens zeven op de tien als (heel erg) belangrijk bestempeld

Hieronder staan enkele criteria die te maken hebben met maatschappelijk verantwoord beleggen. Hoe belangrijk vindt u elk van deze criteria bij de keuze van uw pensioenfonds om wel of niet in een bepaalde branche/sector te beleggen?

■ Zeer onbelangrijk ■ Onbelangrijk ■ Neutraal ■ Belangrijk ■ Heel erg belangrijk ■ Weet niet/geen mening

Conclusies:

- Voor alle criteria geldt dat een ruime meerderheid aangeeft dit (heel) belangrijk te vinden. Voor de meeste criteria geven zeven tot acht op de tien aan dit (heel) belangrijk te vinden.
- Alleen voor carbon free en verantwoord bestuur ligt dit percentage lager (resp. 55% en 61%).

Maatschappelijk verantwoord beleggen – criteria (2)

Criteria nu vaker (heel erg) belangrijk gevonden vergeleken met 2017

Hieronder staan enkele criteria die te maken hebben met maatschappelijk verantwoord beleggen. Hoe belangrijk vindt u elk van deze criteria bij de keuze van uw pensioenfonds om wel of niet in een bepaalde branche/sector te beleggen?

Naar status
% 'belangrijk' + 'heel erg belangrijk'

	Actief	Gewezen	Gepensioneerd
Mensenrechten	80,0	77,0	79,4
Arbeidsvoorwaarden/-omstandigheden werknemers	77,8	68,7	69,0
Klimaat	73,7	74,8	70,9
Natuur/milieu	74,7	75,0	74,1
Gezondheid	73,3	68,0	77,8
Anti-corruptie	75,3	74,1	83,7
Carbon free	57,0	53,8	52,4
Verantwoord bestuur	62,6	58,0	64,4
N	730	919	374

Naar leeftijd (gewezen en actief)
% 'belangrijk' + 'heel erg belangrijk'

	<35	35-55	55+
Mensenrechten	83,3	78,1	77,8
Arbeidsvoorwaarden/-omstandigheden werknemers	81,1	72,2	73,4
Klimaat	80,6	70,4	75,7
Natuur/milieu	82,2	72,1	74,8
Gezondheid	77,6	68,0	72,0
Anti-corruptie	76,2	72,2	77,2
Carbon free	66,7	53,8	53,4
Verantwoord bestuur	61,7	62,0	58,9
N	218	764	667

Naar meting
% 'belangrijk' + 'heel erg belangrijk'

	0-meting	1-meting
Mensenrechten	75,8	78,9
Arbeidsvoorwaarden/-omstandigheden werknemers	68,8	73,1
Klimaat	70,1	73,5
Natuur/milieu	73,5	74,7
Gezondheid	67,0	72,4
Anti-corruptie	73,9	76,5
Carbon free	50,9	55,1
Verantwoord bestuur	57,8	61,4
N	1278	2023

Conclusies:

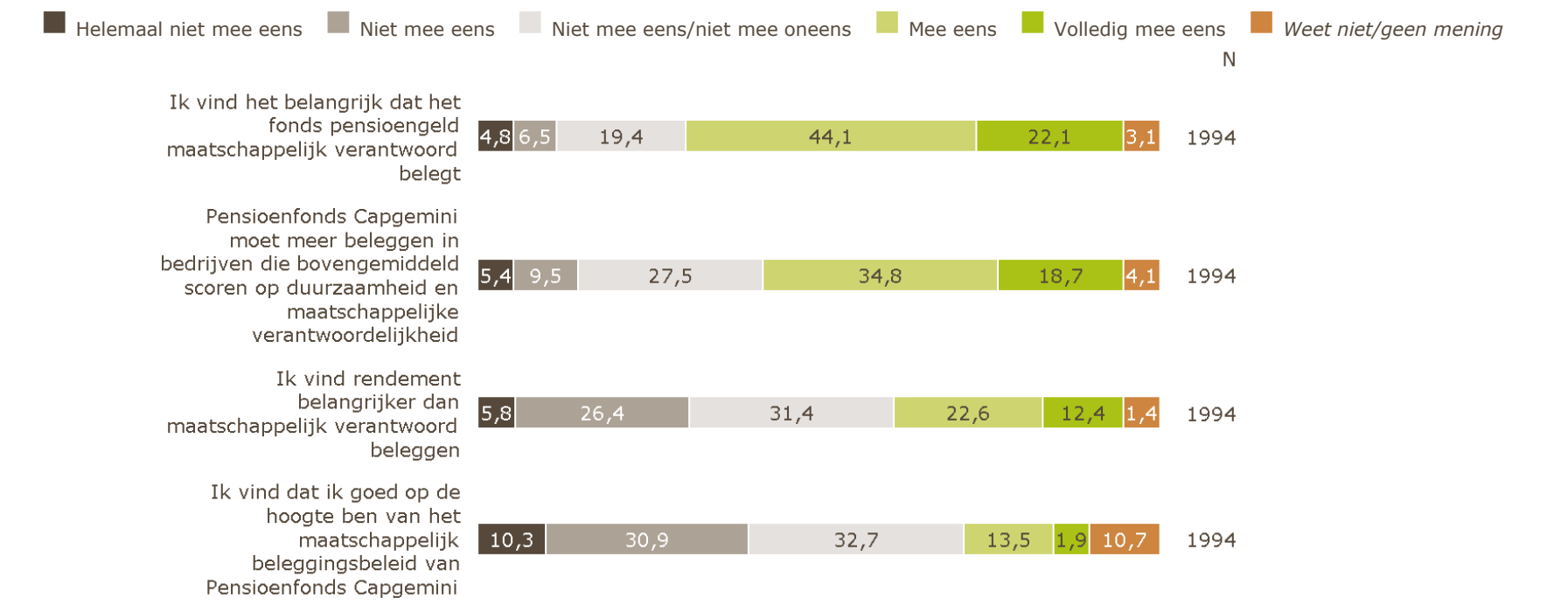
- Actieven vinden vaker arbeidsvoorwaarden en -omstandigheden (heel erg) belangrijk. Gepensioneerden vinden gezondheid en anti-corruptie vaker (heel erg) belangrijk als het gaat om maatschappelijk verantwoord beleggen.
- Actieven en gewezen deelnemers jonger dan 35 jaar vinden vaker arbeidsvoorwaarden/-omstandigheden, klimaat, natuur of milieu, gezondheid en carbon free (heel erg) belangrijk.
- Nagenoeg alle aspecten worden in de 1-meting vaker (heel erg) belangrijk gevonden, met uitzondering van milieu en anti-corruptie.

Maatschappelijk verantwoord beleggen - stellingen

Twee derde vindt het belangrijk dat pensioenfonds maatschappelijk verantwoord wordt belegd

In hoeverre bent u het met onderstaande stellingen eens?

Conclusies:

- Twee derde is het (helemaal) eens met de stelling dat het belangrijk is dat het fonds pensioengeld maatschappelijk verantwoord belegt (66%).
- Iets meer dan de helft is het er (helemaal) mee eens dat het fonds meer moet beleggen in bedrijven die bovengemiddeld scoren op duurzaamheid en maatschappelijke verantwoordelijkheid (54%).
- Vier op de tien geven aan niet goed op de hoogte te zijn van het maatschappelijk beleggingsbeleid van Pensioenfonds Capgemini (41%).
- Actieven zijn het er vaker mee eens dat ze rendement belangrijker vinden dan maatschappelijk verantwoord beleggen. Gepensioneerden vinden dit juist minder vaak.
- Gewezen en actieve deelnemers die jonger zijn dan 35 jaar zijn het er vaker mee eens dat het belangrijk is dat het fonds pensioengeld maatschappelijk verantwoord belegt. De groep 35-55 jaar is het er vaker mee eens dat ze rendement belangrijker vinden en 55+-ers zijn het hier minder vaak mee eens.

	Naar status % 'mee eens' + 'volledig mee eens'			Naar leeftijd (gewezen & actief) % 'mee eens' + 'volledig mee eens'			Naar meting % 'mee eens' + 'volledig mee eens'	
	Actief	Gewezen	Gepensioneerd	<35	35-55	55+	0-meting	1-meting
Ik vind het belangrijk dat het fonds pensioengeld maatschappelijk verantwoord belegt	65,0	66,7	68,3	72,4	64,1	64,9	61,7	66,2
Pensioenfonds Capgemini moet meer beleggen in bedrijven die bovengemiddeld scoren op duurzaamheid en maatschappelijke verantwoordelijkheid	52,4	54,9	54,0	58,7	52,3	52,7	50,6	53,6
Ik vind rendement belangrijker dan maatschappelijk verantwoord beleggen	38,5	32,7	30,1	35,0	39,7	32,7	38,3	35,0
Ik vind dat ik goed op de hoogte ben van het maatschappelijk beleggingsbeleid van Pensioenfonds Capgemini	16,9	12,9	16,1	12,5	16,0	15,5	-	15,4
N	717	905	372	211	748	663	1273	1994

- In de 1-meting vindt men vaker maatschappelijk verantwoord beleggen van pensioengeld belangrijk (66% vs. 62%).

Toelichting:

Laatste stelling toegevoegd in 2021

AZL Pensioenfonds Capgemini Risicobereidheidsonderzoek

Onderzoeksmethode	Online
Steekproef	Deelnemers van Pensioenfonds Capgemini
Bron	AZL
Bruto steekproef	9343
Netto steekproef (# op vrg 1)	2512
Volledige vragenlijsten (netto)	1918
Responspercentage	28%
Datum start veldwerk	12- apr
Datum veldwerk gereed	10- mei
Betrouwbaarheidsniveau*	95%
Maximale afwijking*	2,1%
Representatief naar:	Niet van toepassing
Weging	Pensioenstatus (verdeling gelijk aan 0-meting)

Respons breakdown	aantal
bruto steekproef	9343
bouncers (schatting)	374
buiten selectie	n.v.t.
verwijderd na datacheck	0
afgebroken vragenlijsten	594
geen medewerking	6457
Volledige vragenlijsten	1918

* Bij 1918 afgenomen vragenlijsten valt met een betrouwbaarheid van 95% te concluderen dat de steekproefuitkomst maximaal 2,1% kan afwijken van de werkelijke situatie (als alle deelnemers ondervraagd zouden zijn).
Bovenstaande gaat uit van een representatieve steekproefverdeling.

Dit onderzoek is uitgevoerd conform de richtlijnen van ISO 20252 (marktonderzoek)

Geslacht	% in bestand	% behaald
Man	80,0	85,0
Vrouw	20,0	15,0
N	9343	2512

Pensioenstatus (voor weging)	% in bestand	% behaald
Deelnemers	41,6	36,4
Gewezen deelnemers	49,9	47,2
Pensioengerechtigden	8,5	16,4
N	9343	2512